

Helsinki info

Numero 5 28.10.2007

Julkinen tiedote

Tulevaisuuden Hernesaari
kasvaa asukkaiden ja
arkkitehtien ideoista.

Mitä kuuluu Helsingin
vanhoihin lähiöihin?

Viirus, Rastis och Sederholmska:
Tre hus som fyller år och firar!

Kohti 2020-lukua

Päätöksen saaminen Vuosaaren satamasta oli todellinen suurprojekti ja ylivoimaisesti haastavinta tehtävissäni. Asiaa on nyt viety eteenpäin 16 vuotta ja vähintään toisen mokoman vie alueiden rakentaminen, jota seuraajani johtaa”, totesi kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimen apulaiskaupunginjohtajan paikalta 16 vuoden rupeaman jälkeen eläkkeelle siirtyvä **Pekka Korpinen** eräässä läksiäishaastattelussaan.

Kun Vuosaaren uusi tavarasatama valmistuu ensi vuoden lopulla, käynnistyy Helsingin kantakaupungissa muutosprosessi, jota on kuvattu mittavimmaksi pääkaupungissa yli sataan vuoteen. Satamalta vapautuvien rantojen lisäksi Keski-Pasilan alue saadaan uuteen käyttöön.

Satamatoimintojen siirryttyä alkavat rakennustyöt ranta-alueilla Sörnäissä ja Jätkäsaarella. Aluksi uusilla alueilla ovat edessä mittavat maaperän puhdistamiseen, täyttöihin ja esirakentamiseen liittyvät urakat ja sitten edetään ensimmäisiin katu- ja liikennehankkeisiin. Näihin investointeihin kaupunki osoittaa budjetissaan ja taloussuunnitelmassaan vuosina 2008–2012 yhteensä 288 miljoonaa euroa.

Ensimmäiset asemakaavaluonnokset alueelle Sörnäistenranta-Hermanninranta ovat nyt nähtävissä. Nämä käsittävät Kalasataman metroaseman välittömässä läheisyydessä olevat toimitilakorttelit sekä Kulosaaren sillan eteläpuolisen Sörnäistenniemen tulevan asuinalueen. Sörnäistenniemelle on suunniteltu asuntoja noin 2000 asukkaalle. Kokonaisuudessaan Sörnäistenranta–Hermanninranta suunnitellaan noin 15 000 asukkaalle.

Jätkäsaari on osa Länsisataman kaupunginosaa. Siihen kuuluvat myös jo rakennettu Ruoholahden asuinalue, työpaikka-alueeksi muutoutuva Salmi-

saari ja Lapinlahden sairaala-alue sekä Munkkisaari ja Hernesaari. Länsisataman aluerakentamisprojektin valmistuessa kaupunginosan asukasmäärä kasvaa noin 26 000:een. Kustakin osa-alueesta on tulossa omaleimainen, joko asumiseen tai muihin toimintoihin painottuva kokonaisuus.

Munkkisaari ja Hernesaari tunnetaan perinteisinä teollisuus- ja telakka-alueina. Tulevaisuudessa telakkatoimintojen siirto vapauttaa Hernesaaren alueen historiallisesti katsoen aivan uuteen käyttöön. Suuri osa valtavista teollisuushalleista puretaan vuoteen 2012 mennessä. Miten parhaiten hyödynnetään kohti Pihlajasaarta ja aavaa merta kurkottava niemi, joka sijaitsee aivan kantakaupungin kyljessä?

Hernesaaren aluetta kaupunkisuunnitteluvirasto on lähtenyt ideoimaan yhdessä sekä arkkitehtitoimistojen että asukkaiden kanssa, onpa mukaan kutsuttu myös lasten arkkitehtuurikoulu Arkki. Hankkeesta kerrotaan lisää tässä lehdessä sivuilla 10–11.

Kaupungin vähittäinen muuttuminen ei kosketa vain satamatoiminnoilta ja teollisuudelta välittömästi vapautuvia ja niihin liittyviä alueita. Myös Helsingin vanhin keskusta on lähitulevaisuudessa kokemassa kasvojen kohotuksen, kun kaupungintaloa ympäröiviä kortteleita elävöitetään ja suljettuja sisäpihoja avataan asukkaille ja yrittäjille.

Helsinki haluaa näin nostaa arvoonsa ja käyttää hyödykseen parhaat piirteensä: eurooppalaiselle pääkaupungille ainutlaatuisen sijainnin meren ympäröimällä niemellä ja kompaktin keskustansa luonteen asukkaiden ja vierailijoiden luonnollisena yhteisenä olohuoneena.

Rita Ekelund

Nyt alkaa kirikierros

Lähes viisi vuotta sitten tammikuussa 2003 muurattiin Vuosaaren sataman peruskivi. Satama otetaan käyttöön noin vuoden kuluttua – marraskuussa 2008. Nyt hankkeen rakentamisessa alkaa urheilutermejä käyttäen kirikierros. Kuten kirikierroksella yleensä vauhti kiihtyy, niin myös sataman rakennusprojektissa. Tällä hetkellä töitä paiskii noin 1 300 rakentajaa kymmenissä eri työkohteissa.

Alkuvuosina rakentaminen keskittyi perusrakenteiden tekemiseen. Satamassa tehtiin vedenalaisia töitä; ruopattiin merenpohjaa, poistettiin

TBT:tä, täytettiin satamakenttiä louheella ja merihiekalla sekä asennettiin laiturielementtejä – yli 3 kilometriä. Nyt rakennetaan jo näkyviä rakenteita, laiturien reunapalkkeja, viemärointeja ja putkituksia ja asfalttikenttää. Valaisinmastot odottavat vielä asennusta, jalustat on valmiina. Liikenneyhteyksien alkuvaiheessa painopiste oli louhinoissa: meriväylä, ratapiha ja tunnelit.

Myös varsinaisen satama-alueen ulkopuolella rakentaminen on nyt kiivaimmillaan. Spondan rakennuttama porttirakennus nousee jo korkeuksiin, samoin logistiikka-alueen terminaalit sekä

satamaoperaattori Finnsteven omat tilat sataman itäreunalla. Myöskin Pauligin kahvinpaahittimon rakennustyöt ovat käynnistyneet. Yritysalueen katuyhteys tietunneliin, Satamakaari valmistui tietunnelin kanssa yhtä aikaa.

Liikenneyhteyksistä valmistui ensimmäisenä Itäväylän eritasoliittymä ja Kehä III:n leventäminen. Tärkeä osa satamatietä on Vuosaaren tietunneli, mikä yhdistää sataman suoraan valtakunnan päätieverkkoon. Tietunneli avattiin liikenteelle lokakuun alkupuolella.

Rautatieyhteyden ensimmäinen vaativa vaihe – tunnelin louhinta – on saatu päätökseen. Työt etenevät sisärakennustöillä ja sen jälkeen tehdään rata. Kirivaihe on täälläkin kytketty päälle, mutta kaikki valmistuu aikataulussaan. Ensimmäisten konttien saapuessa Vuosaaren satamaan ovat junat valmiina kuljettamaan niitä eteenpäin.

Sataman valmistuminen on aktivoinut myös lähialueiden kaupungit ja kunnat. Koko Etelä-Suomen logistinen kartta asettuu uuteen asentoon, kun uusia logistiikkakeskuksia syntyy ottamaan oman siivunsa Vuosaaren sataman liikenteestä.

Ympyrä sulkeutuu, kun sataman toiminta ensi vuonna alkaa. Viime vuosikymmenen alussa alkanut suunnitteluprosessi saadaan päätökseen. Prosessi on kirjan arvoinen.

*Pekka Kontiala, projektinjohtaja
Vuosaaren sataman liikenneyhteydet*

Kuva Juha Kuokkanen, illusia.biz

Sisällys

Päätoimittajalta	2
Lainattua	3
Sosiaalisen yrittämisen puolesta	4
Ajan patinaa ja strassin kimmellystä	5
Jäikö koulu kesken tai käymättä? . . .	6
Puistoja kiitetään, katutyöt harmittavat	7
Omaa polkua etsimässä	8
Kaipaatko uusia harrastuksia?	9
Tyrskyjen sylissä	10–11
Turbaanissa rattiin, burghassa päiväkotiin?	12–13
Tähtäimessä terve talous ja sujuvat palvelut	14–15
Nyt menoksi!	16–18
Lähiöprojektin sivut	19–22
Teaterfronten rör på sig	23
Livet är en fest – Sederholmska huset fyller 250 år	24
Rastis, huset fullt av rörelse	25
Luonto delaa – hetkeks	26
Tietoa kodinkoneista	27
Elämä estradeilla	28

Helsinki info

Numero 5 • 28.10.2007 • 31. vuosikerta

Julkaisija Helsingin kaupunki
PL 1, 00099 Helsingin kaupunki
puhelin 310 1641 (vaihde)
faksi 310 36585

Päätoimittaja Rita Ekelund
Toimitussihteeri Leena Seitola
Toimittaja Tiina Kotka
Ruotsinkieliset sivut Nina Weckström
Ulkoasu Pekka Niemi, Rhinoceros Oy
Kannen kuva Raoul Charpentier

Kirjapaino Sanomapaino, Vantaa
Painosmäärä 296 034 kpl
ISSN 0782-0453
Jakeluasiat Itella
puhelin 020 451 5382,
020 451 5658
faksi 020 451 5221

Lehti ilmestyy myös internetversiona osoitteessa www.hel.fi/helsinki-info.

Seuraava Helsinki-info ilmestyy 2.12.

Kannen kuvassa näkymä Kaivopuistosta Hernesaareen.

Tässä lehdessä

Palvelut sujuviksi, stadi siistiksi

14-15 Ensi vuoden talousarviossaan kaupunki panostaa eri tavoin yhteiseen viihtyvyyteen ja parempaan palveluun.

Touhukkaana eläkkeelläkin

9 Palvelukeskukset tarjoavat monia harrastusmahdollisuuksia eläkeläisille. Kustaankartanon syyskirpputorilla kauppaa kävivät **Anja Kylijoki** (vas.) ja **Vuokko Ojala**.

Kuva Kimmo Brandt

Lainattua

Stoan luonnollisella lähialueella asuu alle 5 000 ihmistä, mutta toisaalta viereinen kauppakeskus kerää yli 22 miljoonaa asiakaskäyntiä vuodessa. Ja talon vaikutuspiirissä Itä- ja Koillis-Helsingissä asuu lähes 200 000 henkeä. Jos pienikin osa Itä-Helsingin asukkaista yhdistäisi kaupparesuun luontevasti myös kulttuurikäynnin, voisimme tavoittaa ihan uusia asiakkaita." *Kulttuuritalo Stoan johtaja Paiju Tyrväinen ja tuottaja Monika Silander Helsingin Henki -lehdessä 4/2007.* Stoassa toimivat kulttuuriasiainkeskuksen lisäksi Itäkeskuksen kirjasto, työväenopisto, visuaalisen taiteen talo Valtti ja ravintola Stoa.

Kuva Päivi Arvonen

Vaatteet ja aatteet

12-13 Kulttuurituottaja **Aria Arai** pukeutuu mielellään näyttäviin afrikkalaisiin asuihin. Miten työpaikoilla suhtaudutaan etniseen vaatetukseen tai uskonnollisiin päähineisiin? Kolme maahanmuuttajaa kertoo kokemuksistaan.

Kuva Lähiöprojekti

Lähiöt lähikuvassa

19-22 Helsingin lähiöprojekti tuulettaa luutuneita käsityksiä 1960- ja 70-luvuilla rakennetuista lähiöistä, joissa arjella on monet persoonalliset kasvot ja miljööllä jo perinnearvoa.

Seuraava kulttuuriaskel onkin sitten stadinslangin saaminen EU:n ministeritapaamisten viralliseksi kieleksi saksan tilalle. Swahili olisi toinen vaihtoehto, joskaan ei stadinslangin veroinen. Syntäksihan on molemmissa sama, mutta siinä missä swahili on kurkku-, stadinslangi on vokabulaariltaan enempi arkkukamapainotteinen. Stadinslangin puolesta puhuu sekin, että siihen loppuisivat kulttuuripääkaupunkien Euroopassa myös pelot federaatiokehityksestä." *Seppo Ahti kirjassa Sanakarina Helsinki (Otava 2000).*

Raija Tervomaan slangipakina tässä lehdessä s. 27.

Sosiaalisen yrittämisen puolesta

Terveystieteiden lehtori ja filosofian tohtori **Juha Nyman** on vakuuttanut, että sosiaalisen yrittämisen idea on moraalisesti kestävä ja että sen avulla saadaan uusia työpaikkoja – ja juuri niille ihmisille, jotka ovat olleet työttöminä pitkään tai jotka ovat vajaatyökykyisiä.

”Sosiaaliset yritykset toimivat onnistuneesti Italiassa sekä Iso-Britanniassa ja Ruotsissakin on löydetty uuden yritysmuodon edut. Meidän maassamme toimii tällä hetkellä yli sata sosiaalista yritystä, joista vain muutama on keskittynyt hoiva-alalle. Työskentelin viimeiset pari vuotta Stakesin HOT-projektissa, jonka nimi tulee sanoista Hoitoalan avustavat tehtävät työpaikoiksi”, kertoo sairaanhoitajana työurana aloittanut Nyman.

Aivan äskettäin hän siirtyi suunnittelijaksi Helsingin kaupungin terveyskeskukseen. Siellä hän kehittää edelleen sosiaalisten yritysten malleja nimenomaan hoiva- ja terveydenhuollon palveluja varten.

”Sosiaalisen yrityksen toimintatapa on erilainen kuin tavallisen yrityksen. Mahdollisimman suuren voiton tavoittelu omistajia varten ei ole ensisijaista, vaan tarkoituksena on tehdä yritys, johon työntekijät sitoutuvat ja jota he itse kehittävät eteenpäin työpanoksellaan. Saatu voitto käytetään yrityksen lisäkehittelyyn, bonuksiin tai vaikkapa asiakasalennuksiin.”

Kun voiton tavoittelu on erilainen kuin tavallisesti, pystytään firma rakentamaan moraalisesti tai eettisesti ihmisarvoja kunnioittavaksi. Sosiaaliset yrityk-

Kuva Kimmo Brandt

”Tekniset innovaatiot ja oivallukset vaikkapa vanhustenhuollossa ovat tärkeitä, mutta millään koneilla ei pystytä koskaan hoitamaan ihmisiä kokonaan. Aina tarvitaan toista ihmistä ja välittämistä”, sanoo”, sanoo Juha Nyman.

set saavat valtion palkkatukea. Sen avulla voidaan palkata vajaakuntoisia tai pitkäaikaistyöttömiä, koska tuki korjaa mahdollista tuottavuuden menetystä. Sosiaalisessa yrityksessä vajaakuntoisia tai pitkäaikaistyöttömiä pitää olla kolmannes työntekijöistä, heille tietenkin maksetaan normaalia palkkaa. Osa heistä kuntoutuu ja työllistyy myöhemmin muihin tehtäviin tai jatkaa yrityksessä.

”Ihminen pystyy monenlaisiin toimiin, kun hän tahtoo eikä jää murehti-

maan. Pitää vain tehdä asioita. Ajattelen nykyisin, että joskus voi olla onni, että ei saa sitä, mitä haluaa eli joku ovi sulkeutuu nenän edestä. Yllättäen joku toinen ovi tai montakin aukeaa jossain muualla. Niin useimmiten elämässä käy, kunhan ei vain jää paikoilleen odottelemaan.”

Nymanin mukaan ihmiset voivat tehdä paljon oman elämänsä eteen, innostusta pitää tukea kaikin tavoin sekä työssä että arjessa. Kunnan nostamisenkin pystyy aloittamaan pienellä kävelylenkillä tai

käymällä uimahallissa. Siten jaksaminen paranee ja työkyky nousee.

”Lisäksi työkykyisyyttä pitäisi tarkastella koko yhteiskunnassa uudella tavalla. Eli uskoa ihmisiin ja siihen, että he voivat ja haluavat muutoksia. Pitkälle vietynä ajatus koskee myös alkoholisoituneita henkilöitä, heitä voisi työllistää juuri sosiaalisiin yrityksiin. Silloin he olisivat täysipainoisia yhteiskunnan jäseniä ja voisivat kuntoutua”, miettii Nyman.

Helsingin kaupunki on ryhtynyt konkreettisiin, todellisiin toimiin ja perustaa paraikaa omaa sosiaalista yritystä. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt syyskuussa yrityksen perustamisen, ja toiminta pyritään aloittamaan jo tämän vuoden puolella.

”Aluksi kaupungin omistama yritys tuottaa hoiva-alan tukipalveluja palvelutaloille, luonnollisesti työntekijät valitaan tarkkaan. Yritys työllistää parikymmentä ihmistä, mutta todennäköisesti se laajenee ja saa lisää osakkeenomistajia.”

Nyman arvioi, että sosiaalisen yrityksen malli on niin hyvä sosiaalialan keksintö, että sen vertaista saa hakea. 90-luvulla idea on laajentunut monessa maassa. Nyt meilläkin uusi tapa työllistää ja työllistystä etsii markkinoitaan.

Aija Pouru

Lisätietoja sosiaalisista yrityksistä verkosta sivuilta:

- www.hothanke.fi
- www.mol.fi/sosiaalinenyritys
- www.sosiaalinenyritys.fi

Hahmoja muistin maisemissa

Sonja Vänkä on helsinkiläinen yksityis-etsivä, joka on kotonaan niin virkavalan kuin alamaailman parissa. Kuudes huone (Like 2006) on **Jarmo Somermäen** viides sarjakuva-albumi, ja siinä Sonja Vänkä ratkoo karismaattisen saarnaajan hukkumiskuolemaa Helsingin maisemissa Kumpulasta Kallioon.

Rikos on pääosassa Kuudennen huoneen polveilevassa juonessa, mutta kuvissa elävät stadin yöpuolen kadut, hämyisät loukot ja marginaalivaen puistikot tarkasti havainnoiduin yksityiskohdin, jotka hykerryttävät ainakin helsinkiläistä. Kumpulasta kartanokaan ei ole tarinaan eksynyt sattumalta.

”Kumpulasta maisemat tulivat tutuksi lapsena. Tädilläni oli Vallilan siirtolapuutarhassa mökki. Lähistöllä Putkinotkoki kutsutussa laaksossa oli mustalaisten asuttamia puutaloja, jotka ovat jo hävinneet”, Somermäki muistelee.

Punavuorella syntyneen Somermäen kuvat, tyypit ja tarinat nousevat lapsuudenmuistoista ja ylipäätään eletystä elämästä. ”Sinetöidyt ihmiset -albumin Kruunuhaka tuli tutuksi, kun kävin siellä aika-

naan legendaarista Kulmakoulua. En voi käyttää miljoitaita, joita en tunne.”

Punavuoren ohella Somermäen kuvien maisemia ovat etenkin Käpylä, Malmi, Vallila ja Sompassaari ja suosikkivuosisikymmen ehkä 1960-luku. Albumien lisäksi hänen piirroksiaan on ilmestynyt muun muassa Alueuutisissa, Kallio-lehdessä, Ilta-Sanomissa, Demarissa ja Helsingin Sanomissa.

Sarjakuvien ja kuvasarjojen kevyesti slangin kirjoitetut tekstit syntyvät yhteistyössä vanhemman velipuolen **Seppo Mannosen** kanssa. ”Sepille slangit on tutumpaa. Sen käyttö on tietoinen valinta. Minusta slangit on murre murteiden joukossa ja ihmisten pitää saada puhua omalla tavallaan.”

Tapaammeko Sonja Vänkää uudelleen? Somermäki on jo oikeastaan siir-

tymässä ainakin osaksi ”eläkkeelle” piirtäjänä, kuten päivätyöstään Itellassa. Tarinoita riittäisi, mutta piirtävä käsi ei leikkauksen jälkeen enää toimi moitteettomasti. ”Albumin tekeminen oli nyt hidasta, vei puolitoista vuotta, ja tarkkuuskin alkaa kärsiä”, sanoo kesäisin Kivinokan mökillään viihtyvä karhean stadi-laisuuden kuvaaja.

Rita Ekelund

Piirros Jarmo Somermäki albumista Kuudes huone, vas. Sonja Vänkä

Ajan patinaa ja strassin kimmellystä

Olen pienestä pitäen ommellut ja tehnyt käsitöitä. Äitini ompeli ensin kaikki vaatteeni, myöhemmin minä aloin sitten ommella hänelle. Niinhän se elämä menee muutenkin”, sanoo kohta kolmekymmentä vuotta Kaupunginteatterilla ommellut **Agnes Auersalo**.

Helsingin Kaupunginteatterin ompelimoissa on isot ikkunat, joista lankeaa päivänvalo ompelukoneille ja niiden ympärillä työskenteleville. Nappilaatikoissa ovensuussa on nappikaupan verran erilaisia nappeja; läheisistä varastoista löytyy muun muassa kangaspakkoja, kenkiä, hattuja ja rooliasuja. Teatterin jännittävä

kiehtovuus leijuu kaikkialla, myös henkilökunnan tiloissa.

”Täällä minulla on ollut tilaisuus tehdä kaikkia käsitöitä, joista pidän. Työ on neuvonut tekijäänsä vuosien myötä. Kolmeenkymmeneen vuoteen mahtuu monta näytelmää, jotka sijoittuvat eri aikakausiin. Minulla ei ole varsinaisia suosikkimekkoja tai rooliasuja. 1960- ja 70-luvun vaatteita on jollain lailla hauskaa tehdä, koska olin silloin itse nuori”, kertoilee Agnes Auersalo.

Historialliset vaatteet ovat oma lukunsa, pukukursseilla ompelijat ovat tutustuneet eri aikojen tyyliin. 1700-

ja 1800-luvun asut ovat suuritöisiä, sillä teatterilla tehdään vaatteet ja osa muista tarvikkeista alusta alkaen itse. Nappejakin kuuluu paljon, aatelisherran liiviin ja jakkuun niitä ommellaan parhaimmillaan satoja.

”Varastojen on oltava kohtuullisen isot. Täydennystä on vaikea saada, koska pikkukauppoja ei enää ole olemassa. Tänä päivänä kankaat tilataan agenteilta, osa tulee meille ulkomailta. Vaatteita käytetään myös uudelleen ja korjataan. Pukusuunnittelijoilla on kuitenkin aina tekijänoikeus vaatteisiinsa.”

Auersalon mukaan teatteripukujen valmistus ei sisällä varsinaisia ammatillisuuksia, mutta paljon osaamisen niksejä. Taitoa vaatii sekin, että katsoja ei saa huomata vaatteiden todellista vaihtumista esityksen aikana, jos kohtaukseen kuuluu vaikkapa asun likaantuminen.

Patinointi on oma lajinsa eikä se teatteripuvuissa tarkoita vain entistämistä. Vaatteista tehdään tarvittaessa kuluneita, hikisiä, hiekkaisia tai verisiä. Sama vaate pitää löytyä välillä ehjänä ja puhtaana, seuraavassa kohtauksessa likaisena tai nokisena kuten Tuhkimolla uuneja siivotessaan.

”Miss Saigon -musikaali oli esitys, johon jouduin patinoimaan paljon vaatteita. Pesin niitä ja hankasin harjalla tai hiekkapaperilla, jotta ne näyttivät kuluneilta. Sen jälkeen maalasin kuluneita kohtia kangasväreillä, jotta ne kestivät pesun ja samalla silti näkyivät hyvin näyttämöllä. Teatterin asujen pitää muutenkin kestää pesua ja kulutusta paljon enemmän kuin arkivaatteemme.”

Samoja vaatteita valmistetaan useita kappaleita myös siksi, että näytelmää esitetään monella miehityksellä. Lisäksi esitystä voi tyyllitellä pukusuunnittelulla.

”Näytöksissä kullisten takana vaatteita todella vaihdetaan ja nopeasti. Isoissa produktioissa kuten Les Misérables -musikaalissa, jonka päärooleissa oli kolme miehitystä, tarvittiin yhteensä 1500 vaatekappaletta. Eräissä Kaunotar ja Hirviö -musikaalin kohtauksissa taas kansa esitetään harmaan eri sävyissä. Ompelimme ensin kankaat tilkuista, ja ne erottuivat lavalta juuri värityksen avulla. Taverna-kohtauksiin taas tilkutettiin kansa iloisien värisiin puna-, vihreä- ja keltasävyisiin asuihin”, jatkaa Auersalo.

Juuri muoto sekä kokonaisuus asuissa ovat ratkaisevia isolla näyttämöllä. Pienet yksityiskohdat eivät muuten näy, mutta strassit ja kimmeltävät korut heijastavat valoa näyttelijöiden liikkeessa.

Teatteriesityksen puvustus tehdään yhdessä muun muassa pukusuunnittelijan, lavastajan ja modistin kanssa. Kaupunginteatterissa on vuosittain parikymmentä uutta ensi-iltaa. Niiden rooliasut valmistuvat parhaimmillaan kuukaudessa, pisimmillään niitä ommellaan kolmeen kuukauteen.

Aija Pouru

Agnes Auersalo on ommellut tanssija-laulaja Jenni Rautawaaran kimaltelevan puvun, jonka voi nähdä *The Producers* -musikaalissa. ”Olen tainnut periä kiinnostukseni ompelun: äidin isällä oli vaatturiliike jo ennen sotia Tampereella. Omassa työssäni paras palkinto on onnistuminen eli kun näen, että puku on teknisesti ja muodoltaan hyvä.”

LyhytInfo

Itämeri, kulttuurimeri

Marraskuussa helsinkiläisillä on runsaasti tilaisuuksia tutustua Itämeren maiden kulttuuritarjontaan. Helsingin kansainvälinen teatterifestivaali Baltic Circle tuo nyt neljättä kertaa kaupunkiin ajankohtaisia ja palkittuja esityksiä lähialueilta. Balticness-tapahtuma puolestaan pureutuu itämerelliseen identiteettiin valokuvien ja musiikin kautta.

Valokuvia Olympiaterminalissa 23.11. – 7.12.

Where the Baltic Sea and People Meet -näyttelyssä on esillä parhaita töitä Itämeren alueen nuorille kuvaajille suunnatusta valokuvakilpailusta, jonka järjestivät Latvian ulkoasiainministeriö ja Latvian nykyaiteen keskus.

Kilpailuun lähetettiin kaikkiaan lähes 300 valokuvaa kaikista 11 Itämeren valtioiden neuvostoon kuuluvasta maasta. Näyttelyyn on valittu 38 kuvaa. Suomalaista nuorta valokuvataidetta edustaa näyttelyssä Lasse Lehtinen. Näyttely on avoinna päivittäin klo 8.30–17.30 osoitteessa Olympiaterminali, Olympiaranta 1.

Latvialais-suomalaista jazzia

23.11. klo 18.00–20.00

Trumpetisti Jukka Eskolan ja kitaristi Neff Irizarryn vahvistama suosittu latvialainen jazzkokoontapano Riga Groove Electro konsertoi Malmitalossa, Ala-Malmin tori 1. Ryhmä soittaa electro, groove, drum & bass, funky, free -tyylinä nykyjazzia. Lipputiedustelut 20.11. alkaen, puh. 476 47217, embassy.finland@mfa.gov.lv.

Konsertin ja näyttelyn tuo Helsinkiin Itämeren valtioiden neuvoston (CBSS) puheenjohtajamaa Latvia.

Järjestäjinä toimivat yhteistyössä Latvian ulkoasiainministeriö, Latvian suurlähetystö ja Helsingin kaupunki.

Tapahtumat ovat osa Balticness-tapahtumakokonaisuutta, jonka puitteissa kunkin CBSS-maan pääkaupungissa (Venäjän osalta Pietarissa) järjestetään latvialaisten ja paikallisten muusikoiden yhteinen jazz-konsertti, Itämeren alueen yhteistä identiteettiä hahmottava valokuvanäyttely sekä ajankohtaisiin ongelmiin paneutuva seminaari.

Baltic Circle 16. – 24.11.

Itämeren alueen teatteritekijöiden festivaalilla on tällä kertaa yhdeksän esitystä seitsemästä maasta, lukuteatteria ja klubeja. Mukana on kaksi Euroopan teatteripalkinnon voittajaa: latvialainen ohjaaja Alvis Hermanis voitti palkinnon tänä vuonna ja vuoden 2008 palkinnon saajaksi on nimetty valkovenäläinen Free Theatre.

Biennaalina toiminut festivaali siirtyy vuosittain järjestettäväksi ja ajankohta vaihtuu toukokuuksi jo ensi vuonna.

• www.q-teatteri.fi/baltic_circle

Liikuntahulinat kutsuvat

Myllypuron Liikuntamylyssä järjestetään lapsiperheille monipuolista iloista liikuntaa sunnuntaisin klo 9–10.45. Liikuntahulinat jatkuvat 2.12. asti. Ohjelmassa on muun muassa palloilua, juoksua ja sählyä sekä liikuntaa pomppupatjoilla ja tempuradalla.

Toiminta on suunnattu 2–8-vuotiaille lapsille perheineen. Ennakoilmoittautumista ei tarvita. Aikuisille kertamaksu on 2 euroa, lapsilta maksua ei peritä.

Liikuntamyly sijaitsee Myllypuron metroaseman vieressä osoitteessa Myllypurontie 1.

• www.hel.fi/liikunta

Jäikö koulu kesken tai käymättä?

Niille, jotka ovat työskennelleet vuosia ilman ammattitutkintoa, saattaa löytyä nopea tie tutkinnon saamiseen neuvontapiste Urabaarista. Se aloitti aikuisille suunnatun toimintansa Lasipalatsin yläkerrassa syyskuussa.

”Hyvin ovat asiakkaat meidät löytäneet. Eniten on kyselyt tutkintojen suorittamisesta. Esimerkiksi näyttötutkinnon avulla voi saada paperit nopeastikin, jos on tehnyt vuosikymmeniä vaikka siivoojan töitä. Meiltä saa myös apua ammatin vaihtoa miettiessään. Silloinkaan ei tarvitse aloittaa kaikkea alusta ja istua välttämättä vuosia koulunpenkillä, vaan aiempi ammattitaito huomioidaan”, kertoo projektipäällikkö **Tiina Jakobsson**.

Urabaarissa ovat edustettuna viisi pääkaupunkiseudun suurinta ammatillista koulutusta tarjoavaa organisaatiota. Niiden opetuksen kirjo ulottuu matkailutai sähköalan perustutkinnoista autokorinkorjaajan ja graafisen suunnittelijan ammattitutkintoihin.

Kustakin koulutuspaikasta tulee Urabaariin vuorollaan ohjaajia asiakkaiden avuksi. Neuvonta on asiakkaille maksutonta.

”Ohjaajat tietävät oman oppilaitoksensa lisäksi muustakin koulutustarjonnasta. Edustamiemme oppilaitosten koulutuksista voidaan räätälöidä tarvittaessa yksilöllisiä kokonaisuuksia. Ohjaajat eivät tuputa mitään, vaan kuuntelevat asiakkaan toiveita ja auttavat tätä löytämään juuri hänelle parhaiten sopivat ratkaisut”, Jakobsson toteaa.

Vaikka Urabaariin voi piipahtaa ilman ajanvarausta, suositellaan ajan tilaamista etukäteen kattavan neuvonnan takamiseksi. Joskus asian selvittely voi vaatia useammankin käyntikerran.

”Tulkaa rohkeasti kyselemään ammattiin liittyviä kysymyksiä”, kannustavat Urabaarin projektipäällikkö Tiina Jakobsson, aikuisohjaustoiminnan koordinaattori Leena Räsänen ja ohjaaja Riitta Karjalainen.

Urabaari on suunnattu pääkaupunkiseudulla asuville aikuisille, mutta ensi vuoden alussa mukaan kaavaillaan otettavaksi alueen yrityksetkin.

”Yritysten on usein vaikea löytää juuri heidän henkilöstölleen sopivaa täydennyskoulutusta. Meillä olisi mahdollisuudet räätälöidä sopivia kokonaisuuksia poimimalla osuuksia eri oppilaitosten tarjonnasta. Henkilökunnan koulutustarve on yritykselle tärkeää pääomaa, ja myös imagolisesti sekä laatustandardien kannalta merkittävää. Siksi yritykset suhtautuvat pääsääntöisesti hyvin myönteisesti tutkintojen suorittamiseen”, kertoo aikuisohjaustoiminnan koordinaattori **Leena Räsänen**.

Urabaarissa saa ammatillisten asioiden lisäksi tietoa lukemis- ja kirjoittamishäiriöstä, sillä niistä kertoo torstaisin Helsingin seudun erilaiset oppijat ry. Ruotsinkielisten kannattaa tulla Urabaariin keskiviikkoisin, sillä silloin ovat paikalla Yrkesinstitutet Praktikumin edustajat.

Urabaari on kokeilu, joka jatkuu ainakin ensi syyskuuhun asti. Jos hankkeeseen ollaan tyytyväisiä, se vakinaistetaan

ja siihen liitetään enemmän oppilaitoksia. Tällä hetkellä mukana ovat AEL, Amiedu, Helsingin kaupungin opetusvirasto, Omnia, Practicum ja Varia. Ne myös rahoittavat toiminnan muutamien apurahojen lisäksi.

Tiina Kotka

• Ohjaus- ja neuvontapiste Urabaari, Lasipalatsi 2. krs., Mannerheimintie 22-24, avoinna ma–to klo 10–18, pe klo 10–16, ruotsinkielinen ohjaus pe klo 15–18, Helsingin seudun erilaiset oppijat ry paikalla to klo 14–18. Urabaarin p. 043 8200 428, sähköpostiosoite urabaari@urabaari.fi, nettisivut www.urabaari.fi -osoitteessa.

Asukaskysely Reijolan aluesuunnitelmasta

Helsingin kaupungin rakennusvirasto aloittaa aluesuunnitelman laatimisen Pikku Huopalahden, Ruskeasuon, Laakson ja Niemenmäen alueelle. Lisäksi suunnittelualueeseen kuuluu osa Etelä-Haagaa sekä Paciuksenkadun pohjoispuolinen osa Meilahdesta. Suunnitelma ohjaa puistojen, metsien, katujen ja aukoiden hoitoa, peruskorjausta ja kehittämistä.

Suunnittelun tueksi kerätään asukkaiden näkemyksiä alueen vahvuuksista ja puutteista kyselyllä, joka on lähetetty tuhannelle satunnaisesti valitulle alueen asukkaalle. Kyselyyn voi vastata myös 12.11. asti rakennusviraston verkkosivuilla osoitteessa www.hkr.hel.fi/suunnitelmat.

Suunnittelualueetta rajaavat Paciuksenkatu, Huopalahdentie, Vihdintie, Hakamäentie, Keskuspuisto, Nor-

denskiöldinkatu, Reijolankatu ja Stenbäckinkatu. Suunnitelma on nimetty Reijola-nimisen kaupungin hallinnollisen peruspiirin mukaan, joka taas on saanut nimensä Grejuksen (Reijolan) tilan nimestä.

Suunnittelun edetessä järjestetään asukastilaisuuksia ja maastokävelyitä. Reijolan aluesuunnitelman on tarkoitus valmistua 2008 loppuun mennessä.

Suomitietoutta maahanmuuttajille

Viisi vuotta toiminnassa ollut Infopankki tarjoaa Suomitietoa netissä viidellätoista kielellä. Verkkopalvelun tiedot on tarkoitettu Suomessa asuville maahanmuuttajille, heille palvelua tarjoaville viranomaisille ja Suomeen muuttoa suunnitteleville ulkomaalaisille. Tietoa on esimerkiksi Suomessa asumisesta, työstä,

sosiaalipalveluista, kulttuurista, opiskelusta ja muista yhteiskunnan tarjoamista palveluista sekä maahanmuuttajille tarjottavista palveluista Helsingissä.

Infopankissa on nyt kolme uutta kieltä: espanja, albania ja kurdi. Muut kielet ovat suomi, ruotsi, englanti, viro, ranska, venäjä, somali, serbokroatia, turkki, ara-

bia, persia ja kiina. Infopankissa vierailee noin 45 000 kävijää kuukaudessa.

Infopankki toteutettiin Avoin oppimiskeskus-projektissa vuosina 2001–2003. Projektissa olivat mukana Kansainvälinen kulttuurikeskus Caisa ja Helsingin kaupunginkirjasto. Nyt Infopankki on kasvanut koko maata koskevaksi palveluksi.

Sivuilla on yleistiedon lisäksi paikallistietoa Helsingin ohella Kuopiosta, Rovaniemeltä, Tampereelta ja Kainuun maakunnasta. Tällä hetkellä palvelua rahoittavat työministeriö, opetusministeriö ja mukana olevat kaupungit.

• Lisätietoja saa www.infopankki.fi -nettiosoitteesta.

Auta kanitutkimusta

Rakennusvirasto on käynnistänyt vuonna 2005 tutkimuksen Helsingin kaupungin alueella tavatusta villikanipopulaatiosta. Villikanien leviämishistoriaa Suomessa ei ole tähän mennessä kirjattu ylös eikä niiden levinneisyyttä ole kartoitettu.

Nyt tavoitteena on selvittää pääkaupunkiseudun villikanipopulaation levinneisyshistoria ja nykytilanne. Samalla kartoitetaan villikanien aiheuttamat tuhot.

Asukasmielipiteiden keräämiseen käytössä on internet-pohjainen kartta-käyttöliittymä osoitteessa <http://icing.hel.fi/villikanitilanne>. Karttasovellus kerää yhteen kaupunkilaisten kartalle merkittäviä havaintoja, mielipiteitä ja valokuvia. Sivulla on myös lisätietoa kaneista ja keskustelulinkkejä. Tutkimusaika jatkuu 30. marraskuuta asti.

Villikaniselvitys on osa laajaa EU-pohjaista ICING-hanketta, jossa tutkitaan kaupungin ja kaupunkilaisten vuorovaikutuksen sujuvoittamista erilaisin digitaalisin keinoin.

Piirros Arto Myssönen

Tanssin iloa

Huikkeen suosion saavuttanut nuorten tanssin harrastajien katselmus DanceAction pyörähtää jälleen käyntiin marraskuussa. Kulttuuritalolla 10.–11.11. järjestettävä tapahtuma on nuoren tanssin katselmus, jossa harrastajat pääsevät esiintymään ja kohtaamaan muita alan harrastajia. Tanssin ilo ja yhteishenki ovat tapahtuman tärkeimmät tavoitteet. DanceAction ei ole kilpailu. Luvassa on kuitenkin kunniamainintoja ja palkintoja, joita ei jaeta pelkästään teknisistä ansioista vaan myös esimerkiksi innostuneesta ryhmähengestä, omintakeisista ideoista ja onnistuneesta musiikkivalinnasta. Raadeissa palautetta antavat alan eturivin ammattilaiset. Uuteen free-sarjaan ehtii vielä nipin napin ilmoittautua, sillä viimeinen ilmoittautumispäivä on 31.10. Tarkempia tietoja tapahtumasta saa osoitteesta www.nuorisohel.fi/danceaction.

Tapahtuman järjestäjinä ovat Helsingin, Espoon ja Vantaan nuorisotoimet.

Biopolttoaine vähentää päästöjä

Pääkaupunkiseudun bussiliikenteen päästöt vähenevät lähivuosina huomattavasti, sillä busseihin aletaan tankata uuden sukupolven biopolttoainetta. Tavoitteena on saada hiilidioksidipäästöt kuriin ja parantaa kaupunki-ilman laatua.

Neste Oilin kehittämää, uusiutuvista raaka-aineista valmistettua biodieselä

käyttää suunnitelmien mukaan vuoteen 2010 mennessä noin puolet pääkaupunkiseudun busseista. Biopolttoaineen lisäksi osassa busseista kokeillaan uudentyyppisiä, jatkuvatoimisia pakokaasunpuhdistimia.

HKL:n, YTV:n, Neste Oilin ja Proventian kokeiluhanke tukee pääkaupunkiseudun ilmastostrategiaa, jonka mukaan

kasviuonekaasupäästöjä vähennetään viidenneksellä vuoteen 2030 mennessä. EU:n polttoainedirektiivi edellyttää, että biopolttoaineiden osuus liikenteen polttoaineista on 5,75 prosenttia vuonna 2010. Pääkaupunkiseudun joukkoliikenteessä tämä osuus ylittyy selvästi, jos kokeilun tavoitteet saavutetaan.

Puistoja kiitetään, katutyöt harmittavat

Helsingiläiset pitävät kaupunkinsa puistoja ja ulkoilualueita kohtalaisen siisteinä ja hyvin hoidettuina. Häiriökäyttäytyminen puistoissa kuitenkin harmittaa.

Katujen siisteys ja kunto saavat enemmän kiitosta kuin moitteita, mutta kaivutöiden sujumiseen ja katupölyn haittoihin kaupunkilaiset ovat pääosin tyytymättömiä. Katujen talvihoidossa kaupunkilaisia harmittaa erityisesti pysäköinnin vaikeutuminen.

Rakennusvirasto selvitti päättyneen kesän aikana helsinkiläisten tyytyväisyyttä katujen ja viheralueiden kuntoon, varusteluun ja hoitoon kyselyllä, joka lähetettiin 2 500 satunnaisesti valitulle kaupunkilaiselle. Lisäksi kyselyyn sai vastata kesän ajan rakennusviraston verkkosivuilla. Kyselyyn saatiin yhteensä yli 1 500 vastausta.

Kyselyssä tiedusteltiin myös tyytyväisyyttä tiedon saantiin ja vaikuttamismahdollisuuksiin. Näihin osa-alueisiin kaupunkilaiset ovat kaikkein tyytymättömiä. Varsinkin katujen ja puistojen hoidosta kaivataan lisää tietoa. Samoin mahdollisuuksia vaikuttaa hoidon tasoon pidetään huonoina.

Kaikkiaan katuihin ja viheralueisiin tyytyväisiä oli jonkin verran enemmän kuin tyytymättömiä. Taustamuuttujilla, kuten iällä, sukupuolella tai asuinpaikalla, ei ollut oleellista vaikutusta vastauksiin.

Kysely toistetaan jatkossa samansisältöisenä joka toinen vuosi. Näin voidaan seurata asiakastyytyväisyyttä ajallisesti, palveluittain ja alueellisesti. Jo nyt kyselyn tulokset auttavat toiminnan parantamisessa. Huonoimpien tulosten syyt selvitetään ja korjataan mahdollisuuksien mukaan. Vastaavasti hyvät arviot saaneiden palveluiden osalta mietitään, voitaisiinko hyviä toimintatapoja soveltaa muissa palveluissa.

Kyselyn tarkempiin tuloksiin voi tutustua rakennusviraston verkkosivuilla osoitteessa www.hkr.hel.fi/ajankohtaista.

Kuva Mikko Uro, Helsingin kaupungin rakennusviraston kuvapankki

LyhytInfo

Liikenteenohjaus yhteen keskukseseen

Pääkaupunkiseudun liikennevalojen ohjaus ja vikakorjaukset yhdistetään yhden keskuksen alaisuuteen ensi vuoden alusta. Helsingin, Espoon ja Vantaan kaupunkien lisäksi palvelussa ovat mukana tiehallinto ja poliisi.

Pääkaupunkiseudun liikenteenohjaintakeskus sijoittuu Pasilaan. Yhteisen keskuksen perustaminen parantaa seudullista liikenteenohjausta erityisesti poikkeavissa sää- ja keliolosuhteissa sekä suurten yleisötapahtumien yhteydessä. Samalla tehostuu liikennevalojen ohjauksen ja moottoritie-luokkaisten pääväylien liikenteenohjauksen yhteistoiminta.

Myös poliisin saattuetuominta varmistuu, koska kaikkia saattueitien varrella olevia liikennevaloja voidaan ohjata samasta pisteestä. Liikennevalojen korjaus nopeutuu ja lisäksi on mahdollista luoda koko pääkaupunkiseudun yhteinen palvelunumero vikailmoitusten vastaanottamiseen.

Kuva Helena Härkönen, kuvassa Samantha Sayegh

Ourvision uudistuu

Kansainvälisen kulttuurikeskus Caisan Ourvision-laulukilpailu järjestetään jälleen ensi vuonna. Ourvision laulukilpailu on tarkoitettu maahanmuuttajille ja maahanmuuttajataustaisille henkilöille. Uuden Eurooppa-kategorian lisäksi ovat myös mukana tutut Afroviisut, Aasiaviisut ja Arabiviisut. Pohjois- ja Etelä-Amerikka kilvoittelevat Amerikkaviisussa.

Palkintoja jaetaan tavallisten kolmen parhaan ohella myös parhaasta itse sävelletystä kappaleesta, esityksestä, bändistä ja lauluäänestä. Kilpailun pääpalkinto on 2 500 euroa sekä mahdollisuus päästä tekemään oma single. Ourvision 2008 järjestetään kevään aikana.

Kilpailuun ilmoittautuminen on käynnissä.

Ilmoittautua voi 1.12. mennessä osoitteessa www.ourvision.fi tai Caisassa, Mikonkatu 17 C.

Kilpailun tarkoitus on antaa mahdollisuus oman kulttuurin esittelemiseen ja helpottaa jalansijan saamista suomalaisesta musiikkimaailmasta. Kilpailuun voi osallistua joko sooloartistina tai bändin kanssa. Kilpailun tuomaristossa istuu suomalaisia musiikin ammattilaisia, kuten Kwan-yhtyeestä tuttu Tidjan Ba. Viime keväänä ensimmäistä kertaa järjestetyn kilpailun voitti libanonilaisyntyinen, 25-vuotias Samantha Sayegh. Lisätietoja kilpailusta ja säännöistä löydät osoitteesta www.ourvision.fi.

Ohjaajat Seija Tanskanen (vas.) ja Katja Hyvärinen Leikkiväki ry:stä esittelevät nuorten työpajassa maalaamia silkkihuiveja.

Omaa polkua etsimässä

Vanhassa tehdaskiinteistössä Tapanilassa kolme ohjaajaa tekee arvokasta työtä nuorten kanssa. Viisi vuotta sitten perustettu Leikkiväki ry:n Kutomo on paikka, jossa 17–24-vuotiaat opettelevat tunnistamaan omia kykyjään ja valmentautuvat työhön tai opiskeluun.

Kutomo tarjoaa kuntouttavaa toimintaa moniongelmaisille nuorille. Työpajan toimintajakso kestää kahdeksan kuukautta ja sen aikana opitaan uusien taitojen lisäksi luottamaan omiin mahdollisuuksiin ja selviytymiseen tulevaisuudesta. Kutomossa vuosittain aloittavista 8–12 nuoresta useimmat ovat löytäneet tiensä sinne joko avokuntoutusyksiköiden tai Malmn ja Haapaniemen työvoimatoimiston kautta.

Ryhmään valitaan ohjaajien haastattelun perusteella. Valintakriteerit eivät ole kovin tiukat, mutta rajoittavana tekijänä voi kuitenkin olla esimerkiksi päihdeongelman ensisijaisuus. Sitoutuminen 8 kuukauden jaksoon on kuitenkin edellytyksenä mukaan pääsulle.

Toiminnan perusajatuksena on selkeä päiväjärjestys. Päivät aloitetaan ja päätetään yhteisellä tuokiolla,

jossa käydään lävitse ryhmäläisten tunteja. Aamutuokion aikana sovitaan päivän työt. Ohjelmaan kuuluu paljon käsillä tekemistä, liikuntaa ja keskusteluja. Yhdessä hoidetaan myös arkiset askareet, kuten ruoanlaitto, tiskaus ja siivous. Kukin nuorista on maalannut itselleen oman mukin ja tuolin. Tuolit saatiin lahjoituksena, ja koska niiden ulkonäkö oli ankea, tuli niistä yksi harjoitusprojekti lisää. Nyt tilan seinustoja reunustaakin toinen toistaan taiteellisemmat istuimet, jotka ovat saaneet yksilölliset väri- ja koristepinnat.

”Me hyödynnämme kaikessa tekemisessämme ryhmän voimaa. Päivään mahtuu myös paljon leikkiä. Meillä on esimerkiksi hyvä palloveli, joka parantaa keskittymistä ja hapenottokykyä”, kertoo Seija Tanskanen.

Ohjelmassa on lisäksi valokuvaus- ja taideprojekteja, joita toteutetaan sekä Leikkiväen kolmen ohjaajan että taidemaalari Mari Leskisen kanssa. Käsillä tekemistä on paljon, mutta kutomolaiset ovat myös toteuttaneet näytelmäproduktion, jonka esittivät menestyksekkäästi Laakson päiväsaunassa.

”Saan voimia joka aamu täältä.”

Taiteellista Idaa kiinnosti kuvaamataito jo koulussa. Hän on innostunut myös valokuvauksesta, jota hän mahdollisesti haluaisi opiskellakin tulevaisuudessa. Nyt hänen kättensä jälkiä on Kutomon tiloissa enemmänkin. Esimerkiksi Idan maalaama tuolia koristaa omakuva, joka on työstetty valokuvasta ja siirretty tuolin selkämukseen. Sen esikuvana on mitä ilmeisimmin Andy Warholin kuva Marilynistä, jonka pelkistettyä yksinkertaisuutta Ida sanoo ihailevansa.

Leena Seitola

”Yritämme saada töitäkin ja olemme esimerkiksi pussittaneet hiuslenksuja ja tarroittaneet maustepusseja. Lisäksi teemme alihankintana huovutettuja pieniä palloja tekstiilitaiteilija Liisa Tikalle. Kun tilaajat ovat huomanneet, että osaamme ja pysymme aikataulussa, on tilauksiakin alkanut tulla” toteaa Tanskanen.

Nuoret tekevät myös vanerimosaiikkitoita. Sellaiset ovat nyt suunnitteilla sisustuselementiksi Laakson päiväsaunaa, ja Kellokosken koulun ala-aulaan on tehty taideteos aiheenaan Elämän puu.

Langat solmussa?

Mikä minusta tulee?

Masentaa, pelottaa, ahdistaa?

Ohjaajat etsivät koko ajan uusia keinoja voidakseen toimia entistä monipuolisemmin nuorten tukena. Seija Tanskanen opiskelee tällä hetkellä ryhmätyötaitoja ja Pauliina Lintula koulutuu draamaopetukseen. Kutomon kolmas ohjaaja Katja Hyvärinen valmistui tänä vuonna toimintaterapeutiksi. Hän aloitti talossa keväällä työharjoittelijana ja jatkoi töitä vakinaisena jo Leikkiväen uusimassa harrastuspainotteisessa Kesäklubissa, joka kokoontui koko kesän ajan arkisin. Klubi oli kokeilu, jossa tehtiin muun muassa ohjattuja käsitöitä ja improvisaatioteatteria, ja se onnistui mukavasti. Mukana oli reilut 20 nuorta, joista päivittäin paikalla keskimäärin 7.

Seija Tanskanen perusti Leikkiväki ry:n ystävänsä Marjatta Mäkisen kanssa keväällä 2003. Heillä oli intoa ja runsaasti ideoita, joita kehittämällä Kutomon idea muokkautui. Sopiva tila löytyi vanhasta tehdaskiinteistöstä, ja rahoituksena olivat aluksi Helsingin seurakuntayhtymän myöntämät 7000 euroa sekä naisten asuntojaan vastaan ottamat henkilökohtaiset pankkilainat. Niiden turvin saatiin kasaan vaatimattomiin perusmenoihin riittävä alkupääoma. Sen jälkeen he alkoivat esitellä hankettaan useille tahoille. Ensimmäinen työpajaryhmä aloitti toimintansa saman vuoden syksyllä. Tällä hetkellä Leikkiväki saa rahoitusta Raha-automaattiyhdistykseltä ja Helsingin sosiaalivirastolta.

Leena Seitola

• Lisätietoja saa osoitteesta www.leikkivaki.net.

Kuvat Jukka Uotila

Ida on koristanut maalaamansa tuolin omalla kuvallaan. Hän pitää pelkistetyistä ja harmonisista taideteoksista.

Pienin askelin eteenpäin

Ida tuli Kutomoon ensi kertaa vuosi sitten lokakuussa. Alussa aivan kaikki tuntui rankalta, mutta nyt vuotta myöhemmin tilanne on jo valoisampi. Idan vaikeudet eivät kaikki voimat viimeisenä kouluvuonna. ”Selvisin lukion melkein loppuun, mutta kolmannella luokalla masennuin, ja koulu jäi kesken”, hän kertoo.

Masennus syveni, eikä Ida jaksanut neljään vuoteen tehdä mitään. Hän vietti aikaansa kotona, ja kaikki muu paitsi television tuijotus tuntui ylivoimaiselta. Irrottautuminen neljän seinän sisältä on pitkä prosessi ja se on vaatinut paljon. Tällä hetkellä hän sanoo, että alkaa tuntua hyvältä.

Kaipaatko uusia harrastuksia?

Jos olet eläkkeellä ja haluavat lisää tekemistä, tutustu palvelukeskusten tarjontaan.

Kustaankartanon E-talossa käy iloinen puheensori-
na. Käsityökeskukseen on kokoontunut joukko naisia opettelemaan huovutusta. Ohjaaja **Kaija Heikkilän** opastuksella syntyvät villaiset hatut, kintaat, laukut tai ilmavat huivit. Värikkäät huovutusvillat ja muutama mallityö pöydillä houkuttelevat kokeilemaan taitoja.

Riitta Kervinen ja **Päivi Kuusterä** ovat kumpikin päättäneet hemmotella itseään huivilla. Kuusterä on talossa ensikertalainen. Hän on vastikään päässyt eläkkeelle ja kuuli kurssista vesijumppakaveriltaan **Ulla Sangervo-Lappalaiselta**.

Riitta Kervinen on sen sijaan käynyt Kustaankartanon käsityökeskuksessa jo muutaman vuoden, sillä hän tekee siellä kerran viikossa tiffanylasitöitä. Kervinen osallistui vuosi sitten myös joulukorttikurssille, ja oli tyytyväinen, kun sai tarvitsemansa kortit päivän aikana valmiiksi.

”Yhdessä tekeminen on mukavaa. Täällä saa uusia ideoita, ja säästää, kun materiaalimaksua peritään vain siitä mitä käytät. Jos ostaa kotiin kaikkea mahdollista, niin aina jää osa hukkaan, ja kulut nousevat helposti niin korkeiksi, ettei tekeminen oikein kannata”, kertoo Riitta Kervinen.

”Tämä on paratiisi!” huudahtaa keramiikkataiteilija Ulla Sangervo-Lappalainen, joka tällä kerralla aikoo huovuttaa kintaat. Vaikka hänellä on kotonaankin pieni työhuone, jossa voi luoda kaikenlaista, niin muiden kanssa tekemisessä on aivan toisenlainen tunnelma.

Moni tuleekin palvelukeskuksiin myös seuran vuoksi. Ja siihen talot tarjoavat monenlaisia mahdollisuuksia.

Huovutuskurssilaiset kokoontuivat neljä kertaa loka-kuun aikana. Kurssi on juuri päättynyt, mutta seuraavan kerran huovuttamaan pääsee alkuvuodesta.

Samaan aikaan kun Kustaankammarissa haettiin tuntea huovutukseen, oli talon toisessa päässä kaksi naista kangaspuiden ääressä. Toinen heistä kutoi kaitaliinoja, joita oli vajaassa viikossa valmistunut kolme. **Irmeli Kahilan** kangaspuissa puolestaan syntyi kuultokudosta, josta oli tarkoitus saada paneeliverhot keittiöön. Kahila opeteli kudontataitoja vasta viisikymppisenä työväenopiston kursilla.

Kangaspuilla voi kutoa monenlaisia töitä kynnyksma-
toista pannunalusiin. Alkusyksystä eräs asiakas valmisti silmiä hivelevän hienostuneen modernin nukkalankaryijyn, jonka kuvana oli kaupunkimaisema. Kutojilla on tukenaan ohjaaja Kaija Heikkilä, joka auttaa, mikäli työssä tulee mutkia matkaan.

Virkistystä keskustellen ja retkillä

Palvelukeskuksen johtava toiminnanohjaaja **Pirjo Tyllilä** kertoo, että palvelukeskustoiminta alkoi Kustaankartanossa kokeiluna vuonna 1985, aluksi vanhainkodin omin resurssein. Toiminta vakinaistettiin kolme vuotta myöhemmin, ja siitä lähtien se on tarjonnut ateria- ja virkistyspalveluja lähinnä eläkeiän saavuttaneille, mutta myös työttömille. Aktiiviset eläkeläiset ovatkin ottaneet innokkaasti toiminnan omakseen.

”Talon 19 liikuntaryhmää ovat tungokseen asti täynnä. Kaikki halukkaat eivät millään mahdu mukaan, ja tällä hetkellä joudutaankin asettamaan etusijalle omaishoitajat sekä ne, joiden toimintakyvyille liikunta on ensiarvoisen tärkeää”, kertoo Tyllilä.

Palvelukeskuksessa on kuitenkin lukuisia muita harrasteryhmiä, joista on varaa valita. Käsityökeskuksessa kokoontuvat muun muassa ompelu-, tilkkutyö-, kankaanpainanta-, posliinimaalaus- ja peiteväriyryhmät. Osa ryhmistä on asiakkaiden itsensä ohjaamia, mutta suuresta osasta vastaavat talon kolme askarteluohjaajaa.

Irmeli Kahila kutoo paneeliverhoja keittiöönsä Kustaankartanon palvelukeskuksessa.

Kustaankartanossa voi osallistua lisäksi ikäihmisten yliopiston luentoisiin, ja muutama työväenopiston opintoryhmäkin kokoontuu talossa. Keskusteluterhon jäsenet tapaavat kerran viikossa puhuen kaikesta taivaan ja maan välillä. Joskus aiheet ovat vakavia, mutta välillä puhutaan hömppöpömpääkin. Ryhmään mahtuu vielä lisää keskustelunhaluisia. Tapaamiset ovat keskiviikkoisin kello 10–11 K-talon kabinetissa.

Syöpäyhdistyksen kanssa järjestetään 5 kertaa kokoontuva ryhmä, joka aloitti 16.10. Mukaan voi kuitenkin tulla vielä jäljellä oleviin tapaamisiin, jotka ovat Kustaankam-

marissa joka toinen tiistai kello 14–15.45. Säännöllisesti joka toinen keskiviikko kammarissa kokoontuu myös eturauhassyövän vertaistukiryhmä, jossa voi käydä tapaamassa muita saman sairauden kanssa painiskelevia kello 14–16.

Keveämpiä teemoja käsitellään keväällä aloitetussa perjantaitkahvilassa. Marraskuun aiheiksi on yhdessä valittu esimerkiksi pelien kiinnostavuus, syksyn teatterianti ja mielenkiintoinen suomalainen historian henkilö.

Palvelukeskuksen ohjaajat järjestävät myös yhteisiä teatterikäyntejä sekä retkiä messuille ja lähikaupunkeihin. Marraskuun lopulla lähdetään Kirkkonummelle, jossa tutustutaan Pokrovan luostariin.

Palvelukeskukselta saa maksuttoman palvelukeskuskortin, joka oikeuttaa osallistumaan kaupungin järjestämiin toimintoihin kaikissa palvelu- ja virkistyskeskuksissa. Aterioista, askartelumateriaaleista ja yhteisistä retkistä peritään korvaus.

Helsingissä toimii kahdeksan palvelukeskusta ja kolme virkistyskeskusta. Tarkempia tietoja niiden palveluista ja ajankohtaisista tapahtumista saa keskuksista ja netistä osoitteesta www.hel.fi/sosv.

Leena Seitola

- S-info, Salomonkatu 21 b, p. 010 66011 tarjoaa klo 10–16 ikäihmisten kysymyksiin erikoistunutta sosiaalineuvontaa maksutta ilman ajanvarausta. Infossa ovat asiakkaiden käytössä maksuttomat tietokone- ja nettiyhteydet.
- Kampin palvelukeskus, Salomonkatu 21 B, p. 310 44514.
- Kontulan palvelukeskus, Kotikonntie 14, p. 310 61800.
- Kustaankartanon palvelukeskus, Kivalterintie 16, C-talo, p. 310 54805.
- Munkkiniemen palvelukeskus, Laajalahdentie 30, p. 310 48617.
- Palvelukeskus Kinapori, Kinaporinkatu 9 A, p. 310 52910.
- Palvelukeskus Saunabaari, Metsäpurontie 25.
- Riistavuoren palvelukeskus, Isonnevantie 28, p. 310 49200.
- Töölön palvelukeskus, Töölönkatu 33, p. 310 44538.
- Malmin virkistyskeskus, Latokartanontie 9.
- Meilahden virkistyskeskus, Heikkiniementie 2, p. 310 41792.
- Pihlajasaaren virkistyskeskus Wirkkula, avoinna 1.6.–31.8.

Päivi Kuusterän (vas.) ja Riitta Kervisen (kesk.) ahkerissa käsissä syntyvät huivit värikkäistä huovutusvilloista. Käsityökeskuksen ohjaaja Kaija Heikkilä näyttää mallia.

Tyrskyjen sylissä

Hernesaaren suunnittelu on parhaiden ideoiden keräämistä.

Meri tyrskyä rantaan joskus jopa kaksimetrisin aalloin ja rannalla voi ihailla avomerelle ulottuvaa merimaisemaa. Hernesaarella nähdään upeita mahdollisuuksia asuinrakentamiselle, mutta tällä hetkellä täyttömaasta rakentunut niemi on suurten teollisuushallien valtaama. Nyt tehdään osayleiskaava, jossa asuminen ja muut elämisen toiminnot tulevat telakan tilalle.

Hernesaarta varten on teetetty kuusi ideasuunnitelmaa, joista kolme on arkkitehtitoimistojen tekemiä, kaksi naapuruston asukkaiden ja yksi työ on lasten ja nuorten arkkitehtuurikoulu Arkin tekemä. Jos ei tietäisi mikä näistä on lasten esitys, niin lopputuloksesta sitä ei heti voisi arvata, lausahti eräs suunnitelmien esitelyä seurannut. Osayleiskaavasunnittelijat tutkivat saatuja suunnitelmia ja kaupunkilaisten palautetta, kommentteja ja ideoita.

”Tarkoituksena on tehdä osayleiskaavasunnitelmaan kollaasi ideoista ja palautteista”, kertoo projektipäällikkö **Matti Kaijansinkko**. Hän johtaa kaupunkisuunnitteluvirastossa Länsisatama-projektia, johon Hernesaari kuuluu. Siihen ei kuitenkaan kasata jonkinlaista ”keskiarvoa” kaikista suunnitelmista, vaan poimitaan niiden parhaat palat. Esimerkiksi lasten työ arkkitehtuurikoulu Arkissa on tehty juuri näin.

”Nyt yritetään löytää osayleiskaavaratkaisu eli suunnitellaan, miten erilaiset toiminnot on sijoitettu Hernesaaren alueelle mutta ei vielä puututa yksityiskohtaiseen suunnitteluun, sen vuoro on asemakaavoitusvaiheessa”, Kaijansinkko täsmentää.

Matti Kaijansinkko luettelee joitakin useissa ideasuunnitelmissa esiintyneitä elementtejä kuten risteilysatama, pääkatu ja rantapuisto, pienvenesatama

ja helikopterikenttä. Ne tullaan sijoittamaan myös kaupunkisuunnitteluviraston suunnitelmaan. Kokoojakatu tulee toimimaan alueen selkärankana ja itäranta pitäisi jättää avoimeksi näkymiltään.

”Lasten työssä on tosi hieno satama Hernesaaren kärjessä”, Kaijansinkko toteaa. Hernesaaren itärantaan oli Arkin oppilaiden ideasuunnitelmassa esitetty veden päälle rakennettavia omakotitaloja. Merenkäynti siellä on liian kovaa, mutta kelluvien asuntojen rakentamista on Helsingissä tutkittu ja tutkitaan edelleenkin, joten ehkä kelluvia taloja rakennetaan joskus muualle.

Asumtvoja tuhansille

Vanhoista rakennuksista alueelle jäävät ainakin korkeat siilot. Niiden lähistölle voisi ajatella korkeitakin asuinrakennuksia. Asumisen voisi sijoittaa Hernesaaren esimerkiksi osa-alueina ja asuntoja voisi suunnitella noin 3000–5000 asukkaalle. Kanaviakin Hernesaareen voisi tulla, mutta ovatko ne niemen sisään työntyviä kanavalahia vai niemen pystysuunnassa tai sen poikki kulkevia – se on vielä avoina oleva kysymys.

Helikopterikenttä pyritään nyt sijoittamaan Hernesaareen, sillä kentän sijoittamisesta Helsingin niemelle on jo pitkään keskusteltu. Kaupunginjohtaja **Jussi Pajunen** pitää kenttää tärkeänä vahvistamaan Helsingin ja Tallinnan yhteyksiä kaksoiskaupunkiajatuksenkin vuoksi. Hernesaaren sijoittuu myös risteilysatama ja haaveena on, että siitä voisi tulla joidenkin laivojen kotisatama, Kaijansinkko kertoo.

Lauttayhteys vaihtoehtona

Siltaa Hernesaaren ja Länsisataman välille Kaijansinkko ei pidä tarpeellisena, koska Hernesaaren palvelut eivät nojaa Län-

sisatamaan. Alueiden välillä on 200 metriä leveä vesiväylä ja siihen rakennettava silta häittäisi Länsisataman laivaliikennettä. Mikäli silta olisi avoinna myös autoliikenteelle, niin aivan varmasti se muodostaisi uuden eteläisen ohituskäytävän kaupungin läpi ajavalle liikenteelle.

”Lauttayhteydestä Hernesaaren ja Länsisataman välille on keskusteltu ja esillä on ollut myös sellainen lauttayhteys, joka kiertäisi reitillä: Jätkäsaari–Hernesaari–Pihlajasaari–Melkki–Lauttasaaari–Ruoholahti”, Kaijansinkko kertoo.

Rakentaminen voisi alkaa 2012

Kaavatyo jatkuu siten, että ideasuunnitelmien ja kaupunkilaisten palautteiden pohjalta kootaan keväällä 2008 osayleiskaavan suunnitteluohjelma, jossa määri-

tellään rakentamisen mitoitukset ja toiminnot. Vuoden 2008 aikana on tarkoituksena tehdä myös osayleiskaavaluonnos, jonka valmistuttua alueen asemakaavoitus voidaan aloittaa. Asemakaavoituksen tulee olla valmiina, jotta rakentaminen voi alkaa vuoden 2012 jälkeen.

Kaupunkilaisten kutsuminen mukaan suunnitteluun on ollut Kaijansinkon mielestä hyvä ajatus. Suunnitelmien tekijöinä asukkaat eivät kuitenkaan ole samassa tilanteessa kuin ammattisuunnittelijat. Tähän prosessiin osallistuneet asukkaat ovat varmaankin voineet itse todeta, että suunnittelu on monimutkaista ja kompromissejakin joutuu tekemään. Pienemmissä kaavoissa ei mahdollisuuksia näin perusteelliseen prosessiin ole.

Helena Roschier

Kuva Helena Roschier

Matti Kaijansinkko suunnittelee Hernesaarta.

Kaivopuiston kallioidelta näkyy Hernesaaren pitkulainen niemi kärjen louhevuorineen.

Kuva Raoul Charpentier

Kuva Helena Roschier

Lasten ja nuorten arkkitehtuurikoulu Arkin oppilaat työstivät Hernesaaren suunnitelmaa vuoden verran. Pienoismallin äärellä myös opettaja Sini Meskanen (vas.).

Pienoismalli ja kuva Arkkitehtuurikoulu Arkki

Arkin suunnitelmassa Hernesaaren kärjessä on suojaisa satamalahti, josta lähtee rantaa pitkin puistoreitti Eiran suuntaan. Niemeä halkoo kanava, jonka rannalle sijoittuu Hernesaaren keskustori.

Ideasuunnitelmat ja keskustelupalsta netissä

Hernesaaren keskustelupalstalla on ollut vilkasta. Palstalla keskustelleet näkevät Hernesaarissa ihanan mahdollisuuden rakentaa hienolle paikalle. Sinne pitäisi mahdollisimman monen päästä asumaan, joten sinne ei saisi rakentaa pientä söpöä vaan kunnollista kaupunkia, myös sosiaalista rakentamista. Rannan pitää pysyä auki kaikille ja alueen

merellisyyttä halutaan säilyttää. Monet toivovat Hernesaaresta autotonta kaupunginosaa ja helikopterikenttääkin puhuttaa.

• Hernesaaren keskusteluun ja suunnitelmiin voi tutustua kaupunkisuunnitteluviraston nettisivuilla: www.hel.fi/ksv Kaupunkisuunnitteluvirasto > Ajankohtaista > Hernesaari versoo!

Hernesaaren historiaa

Vanhoissa Helsingin kartoissa näkyvät Hernesaari ja Munkkisaari katosivat kasvavan kaupungin vallatessa lisää maata mereltä. Munkkisaarella toimi 1800-luvulla luujauho- ja liimatehdas, joka myöhemmin muuttui nahka- ja satulatehtaaksi. Vielä 1920-luvulla Munkkisaaren ja mantereen välillä oli kapea salmi, jonka yli kuljettiin siltaa pitkin. Tavarasataman rakennustöiden myötä salmi vähitellen täytettiin.

Hiukan kauempana rannasta sijainnut Hernesaari oli pieni laidunsaari, jossa oli kalastajien vajoja ja veneitä. Nimi on saattanut alun perin viitata virnakasvien runsauteen saarella. Kieltoain aikana 1920-luvulla Hernesaari tunnettiin salakuljettajien ja heidän asiakkaidensa suosimana pikku-Virona. Sataman ja teollisuustoiminnan laajentuessa Hernesaareen rakennettiin pengeri ja 1940-luvulla saari viimein yhdistettiin Munkkisaaren kautta mantereeseen.

Telakkateollisuuden kiihkeimpinä kausina 1980-luvulla Hernesaareen nousi muun muassa suuria laivojen kokoonpanohalleja. Teollisen toiminnan muistot Hernesaaresta katoavat uuden käytön myötä, mutta 1930-luvulla valmistuneet korkeat viljasiilot on tarkoitus säilyttää. Nykyisten telakkatoimintojen siirtyessä Hernesaari vapautuu vuoden 2013 alusta uudisrakentamiseen.

Rita Ekelund

Piltros Jarmo Somermäki, sarjasta Tuokkakuvia Rööperistä 1961

"Telakkakadun stägekiskoilla kulkee Röban ja Hernesaaren vetämätön raja. Sadat Wärtsilän duunarit ylitti sen duunin ja himan välillä."

Turbaanissa

Kolme helsinkiläistä maahanmuuttajaa kertoo, miten suhtaudutaan muslimihuiviin, sikhin turbaaniin ja afrikkalaiseen asuun.

Ulkomaalaistaustaisten työntekijöiden määrä kasvaa erilaisilla työpaikoilla Helsingissä. Maahanmuuttajien myötä myös suomalaisesta valtavirrasta poikkeava pukeutuminen yleistyy. Pukeutumiseen vaikuttavat muun muassa kulttuuritausta, uskonto ja kansalliset perinteet.

Punjabin osavaltiosta Intiasta kotoisin oleva **Kuldeep Singh** tuli Suomeen turistina kolme vuosikymmentä sitten. Mies totesi maan rauhalliseksi ja miellyttäväksi ja muutti perheineen Suomeen.

"Aluksi meillä ei ollut mitään, ei myöskään rahaa. Ikinä en ole kuitenkaan käynyt sosiaalitoimiston luukulla", kertoo Kuldeep Singhin vaimo **Amerjeet Kaur**.

Kuldeep Singh on useimpien punjabilaisten tapaan sikhi ja peittänyt hiuksensa turbaanilla kuusitoistavuotiaasta nuorukaisesta asti. Uskonnosta kertovasta päähineestä ei ole ollut haittaa työrullalla Suomessa.

"Aluksi olin töissä Ramadan-hotellissa, sitten Pääpostitalossa. Kaksikymmentä vuotta sitten perustin oman ravintolan", Kuldeep Singh kertoo.

Nyt ravintoloita on kolme, joista kahta hoitavat perheen lapset.

"Olemme aina tehneet kovasti töitä ja antaneet työntekijöille mallin myös kolmelle lapsellemme", Amerjeet Kaur kertoo. Hän haluaa rohkaista kaikkia – niin suomalaisia kuin maahanmuuttajia – opiskelemaan ja työskentelemään ahkerasti.

"Suomen valtion tulisi nykyistä enemmän kannustaa maahanmuuttajia työelämään ja tarjota heille enemmän tukea ja mahdollisuuksia työllistymiseen", pariskunta sanoo.

Kuldeep Singh ja Amerjeet Kaur kokevat, että ulkomailta eläessä täytyy tehdä jonkin verran kompromisseja oman

☉ *Aria Arai (vas.) työskentelee kulttuurikeskus Caisassa ja Sabad Yussuf sosiaalivirastossa.* ☉

rattiin, burghassa päiväkotiin?

uskontonsa vaatimusten suhteen. Kuldeep Singh ei kuitenkaan luovu turbaanistaan. Joka aamu hän kietoo neljä ja puoli metriä metrin levyistä puuvillakangasta hiusensa suojaksi.

”Turbaanillani haluan kertoa alkuperästäni ja arvoistani. Minulla on lukuisia turbaaneja. Uskontona sikhiläisyys on hyvin lähellä hindulaisuutta”, Kuldeep Singh sanoo. Maailmassa on noin 23 miljoonaa sikhiä, joista 19 miljoonaa elää Intiassa, valtaosa Punjabin osavaltiossa.

”Suomalaiset ihailevat pukujani”

”Olen musta amerikkalainen nainen, en tiedä afrikkalaisista sukujuuristani, mutta rakastan pukeutua afrikkalaisiin vaatteisiin”, kertoo 14 vuotta sitten rakkaussuhteen perässä Kaliforniasta Suomeen muuttanut **Aria Arai**.

Näyttävä nainen on pukeutunut kauniisti kirjailtuun nigerialaiseen puuvilla-asuun. Lanteita ja kaulaa hyväilee intialainen sifonkiliina. Sähkökkää hiuspehkoa taltuttaa intialainen silkkihuivi.

”Itse asiassa sekoitan eri tyyliä pukeutumisessani. Monesti yhdistän afrikkalaisten pukujen yläosia farkkuihin. Minulla on paljon etenkin nigerialaisia, kenialaisia ja eteläafrikkalaisia asuja.”

Kuldeep Singh on toiminut pitkään ravintolaryrittäjänä.

Muslimihuivi sallitaan päiväkodissa mutta ei bussiliikenteessä.

Aria Arai työskentelee kulttuurikeskus Caisassa kulttuurituottajana. Erityisesti Ourvision-laulukilpailu on hänen sydäntään lähellä.

”Ourvision tarjoaa esiintymismahdollisuuden ulkomaalaistaustaisille laulajille. Olen kilpailun tuottaja ja juontaja, myös kilpailun nimi on minun keksimäni.”

Aria Araista tuli julkis vuonna 1998 hänen voitettuaan MissXL-mallikilpailun.

”Olen kohdannut Suomessa paljon rasismia, mutta en pukeutumiseni vuoksi. Ihmiset rakastavat asujani, monet tulevat juttelemaan kadulla ja haluavat koskettaa pukujani.”

Näyttävät etniset asut eivät ole olleet Aria Araille ongelma työelämässä. Ulkomaalaisten Suomessa koostamasta rasismista Aria Arai syyttää heikkoa taloutta.

”Tilanne ei parane tiedon lisääntymisellä vaan ainoastaan talouden kohenemisella. Kun ihmisillä on vähän rahaa ja he ovat tyytymättömiä, he syyttävät huonosta tilanteesta ulkomaalaisia!”, Aria Arai julistaa.

Muslimihuivi naisen oma valinta

”Ryhdyn käyttämään pientä huivia lasteni syntymän jälkeen kahdeksan vuotta sitten. Nyt suunnittelen siirtyväni hiukan isompaan, lanteille asti ulottuvaan huviin”, kertoo Somaliasta Suomeen 16 vuotta sitten muuttanut **Sabad Yussuf**.

Sabad Yussuf korostaa, että muslimihuivi on jokaisen naisen oma valinta, eikä se välttämättä kerro uskon-

nollisuuden asteesta tai koulutustaustasta. Huivi voi olla myös muotijuttu.

”Viisivuotiaan tyttärenti päiväkodissa kaksi somalimityttöä ryhtyi käyttämään huivia. Tyttärenti vaati, että hänellekin pitää hankkia huivi.”

Sabad Yussuf työskentelee projektityöntekijänä Helsingin kaupungin sosiaaliviraston Verso-projektissa. Koulutukseltaan hän on terveydenhoitaja. Huivi ei ole ollut haitaksi hänen työurallaan. ”Koen olevani edelleen enemmän somalialainen kuin suomalainen, vaikka olen asunut Suomessa enemmän kuin puolet elämästäni. Suomi on hyvä maa lapsilleni, mutta haluan kasvattaa heidät somalialaisiksi.”

Sabad Yussufin mielestä Suomessa on suhteellisen hyvä elää muslimina ja somalina.

”Kaipaamme tosin kipeästi vapaapäiviä ja kokoontumispaikkoja uskonnollisten juhliemme aikana.”

Päivi Arvonen

Pukeutumisen ohjeistus vaihtelee

Helsingin päiväkodeissa työskentelee useita muslimihuivia käyttäviä työntekijöitä. Pukeutumiseen liittyvät tilanteet ratkaistaan tapauskohtaisesti keskustelemalla.

”Kaikkia työntekijöitämme koskevat normaalit työasu-suositukset. Emme ole nähneet tarpeelliseksi laatia yleisohjeistusta etnisestä pukeutumisesta. Muslimihuivi sopii päiväkodin työntekijälle, kunhan asu ei aiheuta vaaratilanteita työssä. Kasvojen peittäminen tai burghan käyttö ei kuitenkaan olisi päiväkodissa mahdollista, ja uskon näin tiukkoja pukeutumismenot noudattavien itsekintämän ymmärtävän”, kertoo Helsingin päivähoidon kehittämiskonsultti **Nina Onufriew**.

Bussin, metron tai raitiovaunun kuljettajalla ei ole mahdollista liittää työasuunsa omia asusteita, ei myöskään uskonnollista päähinettä.

”Raitio- ja metroliikenteen ohjeistus työasuista kieltää omien asusteiden käytön. Kysymystä uskonnollisesta asusteesta ei myöskään ole tullut vastaan”, kertoo Helsingin kaupungin raitioliikennemestari **Eija Tuomonen**.

”Ohjeena on, että liikennehenkilöstö käyttää työasua, eikä siihen saa yhdistellä omia vaatekappaleita. Ongelmia uskonnollisten tai etnisten vaatteiden suhteen ei ole ollut”, kertoo **Lilja Kinnunen** Helsingin bussiliikenne Oy:stä. Soittokierros pääkaupunkiseudun liikennöintialan yrityksiin tuottaa samansuuntaisia vastauksia.

Kaupungin terveyskeskuksen pukeutumiseen liittyvässä ohjeistuksessa korostetaan hygienian ja puhtauden ylläpitämistä ja edistämistä. Työnantajan järjestämän suojavaatetuksen käyttö on välttämätöntä tietyissä tehtävissä, kuten potilastyössä.

”Silloin kun suojavaatetukseen ei kuulu päähinettä, työntekijä voi käyttää työntekijän tähän tarkoitukseen varaamaa huivia, jonka mallia ja materiaalia on kehitetty muslimityöntekijöiden palautteen pohjalta. Omaa huivia voi käyttää sellaisissa työtehtävissä, joissa muutoinkin pukeudutaan omiin vaatteisiin”, kertoo Helsingin terveyskeskuksen erityissuunnittelija **Hanna-Leena Nuutinen**.

PA

Kuvat Päivi Arvonen

Tähtäimessä terve talous ja sujuvat

Lisää asuntoja ja työpaikkoja – päämääränä entistä hausken, siistimpiä, turvallisempia ja osaavampia Helsinkiä, hahmotetaan Helsingin tulevaisuutta kaupungin ensi vuoden talousarvioehdotuksessa.

Kansantaloudella menee hyvin ja Helsinki saa siitä osansa verotulojen kasvassa”, kaupunginjohtaja **Jussi Pajunen** saattoi tyytyväisenä todeta talousarvioehdotuksensa julkistamistilaisuudessa syyskuun lopulla. Painopisteitä ovat muun muassa elinkeinopolitiikan kehittäminen, maahanmuuton hallitseminen ja hoitoketjujen toimivuus sosiaali- ja terveystoimissa.

”Panostamme kaupungin viihtyvyyteen, siisteyteen ja turvallisuuteen. Helsinki haluaa säilyttää hyvän turvallisuustasonsa ja parantaa sitä edelleen. Myös elinkeinoelämän toimintamahdollisuuksia parannetaan, kun kehitämme kaupunkirakennetta, luomme uusia yrittämisen mahdollisuuksia ja kaupungin henkilökuntaa valmennetaan ottamaan paremmin huomioon yrityselämän tarpeet.”

Kunnallisvero ja kiinteistövero pysyvät talousarvioehdotuksessa ennallaan. Helsinki tehostaa tilojen käyttöä, järjeittää organisaatiotaan ja varautuu kasvaviin investointitarpeisiin, mutta ei lisää velkämääräänsä.

Helsingin väestö kasvaa, mikä lisää kaupungin elinvoimaisuutta, mutta kehityksen myönteiset vaikutukset talouteen tulevat vasta viiveellä. Lähiajan haasteet palvelutoiminnalle ovat kovat: sosiaali- ja terveysmenot kasvavat, väestö ikääntyy ja työvoimapula kolkuttelee ovelta.

Terveempään taloudenpitoon

Tämänhetkiset varsin myönteiset verotulonäkymät eivät Pajusen mukaan poista sitä tosiasiaa, että kaupungin taloudessa tarvitaan rakenteellisia uudistuksia ja pitkäjänteistä talouden tasapainoa.

Helsingin talouden ongelmana on, että verotulot ja valtionavut eivät kata peruspalveluista aiheutuneita kustannuksia. Talouden tasapaino on viime vuosina perustunut Helsingin Energian hyviin tuloksiin. Helsinki on tulouttanut parin kunnallisveroprosentin verran Helsingin Energian vuosittaisia ylijäämiä kaupungin kasvan kasvavien menojen rahoittamiseen.

”Helsingin Energia on kuitenkin liikelaite, jonka on investoitava, jotta sen kilpailukyky markkinoilla säilyy”, Pajunen korostaa. ”Myös ympäristö ja ilmasto on otettava investoinneissa huomioon ja varauduttava vuonna 2008 alkavaan päästökauppajakssoon.”

Helsingin Energian merkittävin keino vastata ilmastonmuutoksen hallintaan on huolehtia yhdistetyn sähkön ja lämmön tuotannon sekä energian siirron ja jakelun tehokkuudesta. Hiilidioksidipäästöjen ja vähäpäästöisten energialähteiden käyttöä lisätään, samoin uusiutuvan energian, muun muassa tuulivoiman, osuutta energian hankinnassa.

Energiamarkkinoiden kiristyessä kaupungin riippuvuutta Helsingin Energiasta tulisi asteittain purkaa ja Pajunen ehdottaa talouden tervehtämishojelman aloittamista jo vuoden 2009 budjetin valmistelussa.

”Tässä edetään askel kerrallaan, ei missään kriisitunnelmissa.”

Pajunen näkee tarvetta löytää uusia tapoja kaupungin palvelujen tuottamiseen.

”Hallinnolliset rajat eivät saisi olla järjestyksen este, vaan niiden apuväline. Reviireistä ei saa pitää liian tiukasti kiinni. Palvelurakenteen pitää muuttua, kun väestörakenne muuttuu. Meillä on varaa parantaa tuottavuutta eivätkä laatu ja tehokkuus ole ristiriidassa. Poliittiset päättäjät joutuvat arvioimaan palvelujen tuottamistapaa. En halua yllätysvetoja, vaan että päätökset tehdään vasta julkisen keskustelun ja arvioinnin jälkeen.”

Seutuyhteistyö etenee

Seutuyhteistyön kehittyessä palvelutuotantoa pitää ajatella myös pääkaupunkiseutulähtöisesti: mitä palveluja ja millaisin ehdoin voidaan käyttää yhteisesti koko alueella. Sosiaali- ja terveyspalvelujen yhteiskäyttöä kehitetäänkin parhaillaan päivähoitossa ja päivystyspalveluissa. Elokuussa 2008 aloittaa toimintansa seudullinen Metropolia-ammattikorkeakoulu.

Liikenteenohjauksessa siirrytään vuoden 2009 alusta Pääkaupunkiseudun liikenteenhallintakeskukseen. Espoon, Vantaan ja Helsingin kaupunkien lisäksi tässä palvelussa ovat mukana myös tiehallinto ja poliisi. Seudullinen yhteistyö on keskeisessä roolissa myös kaupunkirakenteen ja asumisen suunnittelussa.

Palvelut sujuviksi

”Sosiaalivirasto ja terveyskeskus ovat pystyneet hyvään yhteistyöhön hoitoketjujen toimivuuden parantamisessa”, Pajunen kiittää. Sujuvuutta pyritään edelleen lisäämään vuonna 2008.

Terveyskeskus muuttaa akuuttisairaalan ja pitkäaikaissairaalan mitoitusta ja muuttaa sairaansijojen kuntoutussairaansijoiksi. Sosiaalivirasto esittää muun muassa lisää asumispalvelupaikkoja vammaisille ja mielenterveyskuntoutujille. Vanhusten palvelujen päivätoimintaa ja dementiaaikoja lisätään.

Lastenpsykiatrisen erikoissairaanhoidon keskitetään HUSiin palvelujen varmistamiseksi. Lasten sijaishuollossa pyritään lisäämään perhehoitoa ja siksi hoitokor-

vauksia nostetaan. Perheneuvoloiden ja kotihoitojen henkilökuntaa lisätään. Hammashoidon jonojen purkamiseen on varattu yli 2 miljoonan euron lisäys.

Terveystoimen merkittävin uudisrakennushanke on rakenteilla oleva Läntinen yhteispäivystyssairaala Meilahdessa. Kuntalassa etenee vanhustenpalvelukeskuksen uudisrakennus ja uusille asuinalueille rakennetaan päiväkoteja ja kouluja.

Liikenne ja uudet alueet

Lähiuosina Helsingin investoinnit rakennettaviin uusiin alueisiin ja liikennehankkeisiin ovat ennätysluokkaa ja kaupunki ottaa käyttöön myös normaalin budjettirahoituksen ylittäviä uusia rahoitusmalleja.

Helsingin suurpanostus Vuosaaren tavarasatama otetaan käyttöön ensi vuonna. Sen jälkeen satamalta vapautuvilla alueilla Jätkäsaarella ja Sörnäistenrannassa alkavat maaperän puhdistus- ja esirakentamistyöt.

Syksyllä 2008 uusi raitiolinja 9 aloittaa liikennöinnin linjalla Kirurgi–Itä-Pasila. HKL:n nivelraitiovaunut saavat

Yhteisen meren puolesta

Itämeri on yksi maailman saastuneimmista meristä, mutta ei suinkaan kokonaan menetetty. ”Näin Turku ja Helsinki sekä haasteeseemme vastanneet 77 kuntaa ja yhteisöä ainakin uskovat. Olemme käynnistäneet konkreettisia toimia Itämeren rehevöitymisen ehkäisemiseksi”, kaupunginjohtaja **Jussi Pajunen** kertoo.

Helsingin Vesi kunnostaa viemäreitä ja parantaa valumavesien käsittelyä. Helsingin Satama tarjoaa maasähköä, jotta laivojen päästöt vähenevät. Liikuntavirasto lisää myös veneiden septityhjennystankkeja venesatamiin.

Lisäksi Helsinki lahjoittaa ympäristöntutkimuksen professuurin Helsingin yliopistoon.

☛ Kaupunginjohtaja Jussi Pajunen työvuosi tikittää pitkälti budjetin valmistelun tahtiin.

palvelut

matalalattiavälisiä. Bussiliikenteessä tarjontaa lisätään melkein kaikilla nykyisillä poikittaislinjoilla.

Liikennelaitoksen investoinneissa vuosina 2008–2010 merkittävin hanke on länsimetron Helsingin osuuden rakentaminen. Hakaniemen ja Herttoniemen metroasemia peruskorjataan ja metron kulunvalvontajärjestelmä uusitaan.

Kehä I ja Itäväylän parantaminen ja Itäväylän melusuojaus Vartiokylässä saatetaan loppuun. Hakamäentien rakentaminen valmistuu vuonna 2009.

Kaavoja ja asuntoja

Kaupunkisuunnitteluvirasto kaavoittaa merkittäviä aluekokonaisuuksia, kuten Keski-Pasila, Sörnäistenranta–Hermanninranta, Kruunuvuorenranta, Jätkäsaari, Munkkisaari, Kuninkaantammi ja Roihupelto–Siilitie.

Helsinkiin tarvitaan lisää kohtuuhintaisia vuokra- ja omistusasuntoja. Valmisteilla olevassa Maankäytön ja asumisen ohjelmassa esitetään, että kaupunki aloittaisi vuosittain 5 000 uuden asunnon rakentamisen. Uusien aluerakentamis-

Havainnekuva kaupunkisuunnitteluvirasto

Jätkäsaarta ja muita satamalta vapautuvia alueita päästään rakentamaan ensi vuoden lopulla.

kohteiden lisäksi kunnostetaan ja tiivistetään vanhoja alueita.

Pajunen peräänkuuluttaa seudulliseen asuntopolitiikkaan yhteisvastuullisuutta. ”Sosiaalisen asumisen tuotanto on ratkaistava yhdessä Helsingin seudun ja valtiollan kanssa, se ei voi jäädä yksin Helsingin vastuulle.”

Budjettiehdotuksen mukaan asuntoasioiden ja asunto-omaisuuden hoito keskitetään tilakeskukseen vuoden 2008 alusta. Tähän kuuluvat myös kaupungin 4 000 työsuhdeasuntoa ja niiden hoito ja vuokraus. Tilakeskukseen perustetaan erillinen asuntoyksikkö, joka huolehtii kaikista asuntojen omistamiseen ja vuokraukseen

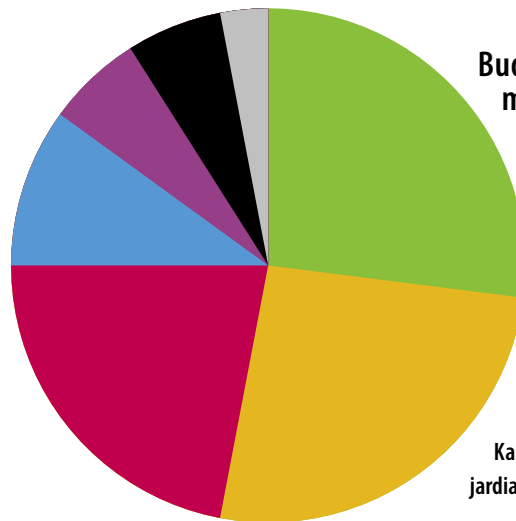
liittyvistä asioista. Uudistuksen tavoitteena on nopeuttaa asuntojen kiertoa ja varmistaa, että tarjonta ja kysyntä kohtaavat.

Rita Ekelund

- Talousarvioehdotusta käsitellään kaupunginvaltuustossa lokakuun 31. ja marraskuun 14. päivänä.
- Talousarvioaineisto löytyy kaupungin internet-sivuilta osoitteesta www.hel.fi.

Kuva Mari Hohtari, Rhinoceros Oy

Budjetin käyttötalousosan menojen jakaantuminen vuonna 2008

- Terveystoimi27%
- Sosiaalitoimi26%
- Sivistys- ja henkilöstötoimi22%
- Rakennus- ja ympäristötoimi10%
- Kaupunginjohtajan toimiala6%
- Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi6%
- Tuet eräille hallintokunnille3%

Kaupungin toimintamenot ovat yhteensä 3,7 miljardia euroa. Kunnallisveroprosentti on 17,5%.

Näyttelyitä, neuvontaa, vuorovaikutusta

Helsingiläiset tuntuvat olevan yhä kiinnostuneempia kaupunkisuunnittelusta ja rakentamisesta. Niinpä kaupunkisuunnitteluvirasto avaa vanhalla linja-autoasemalla infokeskuksen ja näyttelytilan. Kaupunginmuseon kaikkiin toimipisteisiin pääsee ensi vuoden alusta ilmaiseksi, erikoisnäyttelyitä lukuun ottamatta.

Helsinki tehostaa eri tavoin verkkoviestintäänsä ja kehittää sähköisiä asiointi- ja verkkopalveluja, joilla muun muassa edistetään kuntalaisten ja kaupungin välistä vuorovaikutusta.

Kohtaamispaikka Lasipalatsi ja kaupunginkirjasto jatkavat kaupunkilaisten mediataitojen parantamista ja digitaalisen syrjäytymisen ehkäisyä. Tarkoituksena on myös ryhtyä opastamaan kaupunkilaisia ja yhdistyksiä tuottamaan itse digitaalisia aineistoja.

Uusi elinkeinopalvelun tapahtumayksikkö tulee tekemään Helsingistä entistä vilkkaampaa tapahtumakaupunkia. Yrittäjille tapahtumat tarjoavat lisää yrittämisen mahdollisuuksia. Maahanmuuttajien yritysneuvontapalveluja vahvistetaan, kun elinkeinopalvelu avaa alkuvuodesta uuden toimipisteen keskustassa.

Nyt menoksi!

Näyttelyitä

Valon pesä

Meilahdessa avattu Valon pesä -näyttely on katsaus kuvanveistäjä Pekka Jylhän laajaan veistostuotantoon. Nähtävillä on teoksia 1990-luvun puolivälistä aivan uusiin, ennen näkemättömiin veistoksiin.

Taiteilijan työn hedelmiä nähdään myös museon ulkopuolella: puiston suuri vaahtera täyttyy punaisista teräksisistä omenoista. Jylhän taide on vaikuttavan teatraalista, mutta samalla herkkää ja henkilökohtaista. Veistoksiin kätkeytyy muistoja ja tarinoita. Niissä on kuitenkin tilaa myös jokaisen omille tulkinnoille.

Siitä lähtien kun Urho Kekkosen muistomerkki paljastettiin Töölönlahdella vuonna 2000, Pekka Jylhä on ollut nykytaiteilijoista halutuimpia julkisten teosten tekijöitä. Näyttelyyn liittyvillä kiertojäluilla tutustutaan Jylhän Helsingissä sijaitseviin veistoksiin.

Kuvanveistäjä Pekka Jylhä (s. 1955) on monien tekniikoiden taitaja. Teoksissaan hän yhdistelee aineellista ja aineetonta, raskasta ja kevyttä. Kuvanveiston perinteiset materiaalit kuten pronssi kohtaavat täytetyt eläimet, tulen, valon ja veden tarjoten katsojille yllätyksiä ja uusia oivalluksia.

Kuva Paulina Kempainen, Pekka Jylhä: Täivaan alla

Näyttely on toteutettu yhteistyössä Wäinö Aaltosen museon ja Etelä-Karjalan taidemuseon kanssa.

• Opastukset: ilmaiset yleisöopastukset suomeksi ke klo 17 ja su klo 14; ruotsiksi joka kuukauden 2. sunnuntai klo 15. Opastilaukset muina aikoina p. (09) 310 87003.

• Taidemuseo Meilahti, Tamminiementie 6. Näyttely on avoinna 18.11. asti ti–su 11–18.30, p. (09) 310 87031. Liput: 6/5 e, alle 18-vuotiaat ilmaiseksi. Perjantaisin ilmainen sisäänpääsy kaikille.

Café sans café

Laura Harju ja Kersti Tainio perustavat Annantalon toiseen kerrokseen kahvilan ilman kahvia. Laura ja Kersti kattavat pöydät Annantalon keramiikkaryhmässä valmistamallaan kuppikansalla. Astioiden tekovaiheista näyttelyssä kertovat kahvilan seinillä olevat kuvat ja luonnokset.

Kuva Kirsi Kivivirta, kuvassa Kersti Tainio ja Laura Harju.

Vuonna 1989 syntyneet Laura Harju ja Kersti Tainio ovat käyneet keraamikko Kirsi Kivivirran keramiikkaryhmässä vuodesta 2000 lähtien. Molemmat ovat kiinnostuneita käyttöastioiden valmistamisesta. Tämän vuoksi näyttelyn teemaksi valittiin kahvila, jota varten tehdään ihkausia kippoja ja kuppeja eri tekniikoilla.

Café sans café -näyttely kuuluu Annantalon näyttelysarjaan, jonka tarkoituksena on antaa nuorille taiteilijanoille mahdollisuus esitellä omaa tuotantoaan sekä samalla tutustua ammattimaiseen näyttelytekoprosessiin. Näyttely on avoinna 20.11.–16.12.

• Annantalon taidekeskus, Annankatu 30, www.annantalo.fi.

Isiä valokuvissa

Miten isien sukupolviketju vaikuttaa lapsen elämän myöhempiin valintoihin? Voiko omaa isäsuhdetta korjata aikuisena, kun isä elää enää muistoissa? Miten muut-

Kuva Esa Rauhala

tuvat rooli-dotukset ovat muokanneet miesten mahdollisuuksia toteuttaa isyttään?

Jugendsalin näyttely on 12 harrastajavalokuvaajan voimauttavan valokuvan menetelmällä toteutettu yhteisötaideprojekti, jonka kuraattorina toimii valokuvaja Miina Savolainen. Kuvaaajien henkilökohtaiset kokemukset ovat läsnä heidän valitsemissaan aiheissa ja lähestymistavoissa. Näyttelyyn liittyy nettisivusto www.isyys.fi, yleisöluentoja sekä Kameraseuran järjestämä isyysaiheinen voimauttavan valokuvan työpaja.

• Jugendsali, Pohjoisesplanadi 19, avoinna 13.1. asti ma–pe klo 9–17, su klo 11–17.

Teatteria

HDC²

Kaupunginteatterin marraskuun tanssienssi-illassa Helsinki Dance Company esittelee kaksi mielenkiintoista koreografiaa. Norjalainen Ina Christel Johannessen on pohjoismaisten koreografien ehdottomia kärkinimiä. Hänen ...it's only a rehearsal -teoksensa on ollut huikea yleisö- ja arvostelumenestys ympäri maailmaa. Kaupunginteatterin Tanssiryhmälle tehtävä kantaesitys Something Spooked the Horses peilaa ihmissuhteita ja haavoittuvuutta voimakkaasti fyysisellä, suorastaan ihon alle menevällä tavalla. Tanssijoina ovat Sofia Hilli, Jenni-Elina Lehto ja Valtteri Raekallio.

Simo Kellokumpu on kiinnostava nuoren polven koreografi. Hänen käsialaansa oleva Daydream Junkies on teos ihmisistä, jotka ovat täynnä intohimoista elämäntajoa ja unelmia, teos omien suudelmien nimeämiselle ja unelmiin kurkottamiselle. "Toivon, että tässä maailmassa on jokaiselle joku paikka, jossa kokee henkilökohtaista onnea ja iloa. Daydream Junkies -teoksen lähtökohtina toimivat pitelemättömän intohimon, toivon ja kauhun kokemukset,

Kuva Charlotte Estman-Wenström

HDC² Studio Elsass 6.11. alkaen.

jolloin sekopäinen maailma lävistää minut ja saa haukkomaan henkeä." Tanssijat: Mikko Lampinen, Kai Lähdesmäki, Mikko Paloniemi, Unto Nuora, Heidi Naakka ja Sofia Karlsson (vier.)

Ensi-ilta 6.11. klo 19.30 studio Elsass, Ensi linja 2, 00530 Helsinki. Liput 21/16 euroa.

• Helsingin Kaupunginteatteri. Lippumyymälät: Eerikinkatu 2, ma–pe klo 9–19, la klo 12–19, Ensi linja 2, ma–pe klo 9–18, la klo 12–18, p.(09) 394 022, ja Lippupiste joka päivä klo 7–22 p. 0600 900 900 (1,50 e/min+pmv.) www.hkt.fi.

Russian Seasons on tulossa

Russian Seasons -teatterifestivaali tuo Helsinkiin 19.–25.11. venäläisen teatterin ajankohtaisimpia helmiä. Tapahtu-

Pietarilainen nukketeatteri Brodyachaya Sobachka

ma syväluotaa naapurimaan uusinta teatterimaisemaa klassikoita ja lapsia unohtamatta. Festivaali järjestetään yhteistyössä Korjaamon ja Baltic Circle -teatterifestivaalin kanssa. Stoassa nähdään neljä festivaaliin kuuluvaa esitystä, joista kolme on nukketeatteria. Festivaaliesityksiä on myös Aleksanterin teatterissa.

• Stoa Itä-Helsingin kulttuurikeskus, Turunlinnantie 1, www.stoa.fi.

• Aleksanterin teatteri, Bulevardi 23, www.aleksanterinteatteri.fi.

Muksuille

Uppo-Nalle juhlii

Lastenmusiikkiorkesteri Loiskis sävelsi ja äänitti Uppo-Nallen 30-vuotissyntymäpäivän kunniaksi juhlaohjelman Eija Ahvon kanssa. Levyn ansiosta syntyi myös juhla-konsertti. Lauantaina 10.11. Vuotalossa kuullaan missä päin maailmaa Uppo-Nalle on syntynyt, miten käy jos herkuttelee liikaa ja miten terveellisiä yrtekasvit voi-

vat olla. Musiikissa kuullaan myös Uppiksen kaverista, rohkeasta Reetasta, ja harmin päivistä, joita Perjantai onneksi auttaa. Esitys on klo 14. Kesto n. 1 h. Liput 4 e, lipunmyynti: (09) 31012000, vuotalo.lipunmyynti@hel.fi, Lippupalvelu ja tuntia ennen ovelta.

• Vuotalo, Mosaiikkitori 2, www.vuotalo.fi.

Kuva Erkki Oksanen

Uppo-Nallen juhlaohjelmassa esiintyy lastenmusiikkiorkesteri Loiskis ja Eija Ahvo.

Manuel Dunkel Quartet

Saksofonisti Manuel Dunkelin kvartetti esittää suoraviivaista ja energistä musiikkia, joka pysyttelee vahvasti jazzin ytimessä. Ilmaisu on svengaavaa ja ulospäin suuntautunutta ja siitä välittyä jazzperinteen hallinta sekä tekninen taituruus. Manuel Dunkel Quartet konsertoi Malmitalossa 30.10. klo 19.

Tyylillisesti yhtye seuraa John Coltranen ja McCoy Tynerin viitoittamaa tietä, jota Dunkel on kehittänyt persoonalliseen ja moderniin suuntaan. Yksi Dunkelin tavoitteista on valloittaa kuulijat jazztyylillä, jota Suomessa on kuultu ja kuullaan harvoin. Dunkel on koonnut ympärilleen herkkä-

Kuva Maarit Kyöherä

vaistoiset muusikot, jotka loistavat energisellä soitollaan. Yhdysvaltalainen levymerkki KSJAZZ julkaisi yhtyeen uuden levyn Darn That Dream helmikuussa. Levy sai erinomaisen vastaanoton niin jazzyleisön kuin kriitikoidenkin taholta.

- Manuel Dunkel – tenori- ja sopraanosaksofoni, Giorgos Kontrafouris – piano, Ville Huolman – basso ja Jussi Lehtonen – rummut. Liput 10 e. Lipunmyynti p. (09) 310 12000 ja Lippupalvelu.
- Malmitalo Ala-Malmin tori 1, www.malmitalo.fi.

☛ **Saksofonisti Manuel Dunkel antaa saksofoninsa soida jazzin ytimessä. Konsertti on Malmitalossa 30.10.**

Supertähtiä maailmalta

Savoy-teatterin syksyn konserttisarja tuo Helsinkiin maailmanmusiikin supertähtiä. Tähtisateen aloittaa 29.10. afrofunkin kuningatar Angélique Kidjo. Hän on yksi kaikkein kirkkaimmista maailmanmusiikin tähdistä, nelinkertainen Grammy-ehdokas, juhlistu laulaja, säveltäjä ja karismaattinen esiintyjä. Hän yhdistää musiikissaan modernia groovea, länsiafrikkalaisia rytmejä sekä amerikkalaista musiikkia r & b:stä salsaan ja merengeen. Konsertti alkaa klo 19.30 ja liput maksavat 38/35 e.

Angélique Kidjo (Benini) Savoy-teatterissa 29.10.

Marraskuun ohjelmaan saadaan romanialaista ja kuubalaista väriä, kun lavan valtaavat Fanfare Ciocarlia Brass Band ja Vocal Sampling. Romanianlaisen, maailmanmusiikkipalkinnolla kruunatun Fan-

fare Ciocarlian taiturimaisessa musiikissa on uskomattoman monimutkainen rytmi ja huijaava tempo. Musiikissa on vaikutteita romanialaisesta, turkkilaisesta ja mustalaismusiikista, jopa klezmeristä. 5.11. klo 19.00. Liput 25/22 e.

Vocal Sampling on kuubalainen a cappella sekstetti, jonka erikoislaatuinen esiintymistapa on herättänyt suurta huomiota ympäri maailmaa. Yhtye imitoi lauluäänellään kokonaisen salsaorkesterin soittimia. Vocal Sampling yhdistelee ohjelmistonsaan hip hopia, jazzia, salsaa ja reggaea. 19. ja 20.11. klo 19.00. Liput 38/35 e.

- Savoy-teatteri, Kasarmikatu 46-48. Lipunmyynti: (09) 310 12000 ja Lippupalvelu. www.savoyteatteri.fi.

Lasten ETNOSOI!

Maailman musiikin keskus yhteistyökumppaneineen järjestää jälleen Lasten ETNOSOI! -tapahtuman Malmitalossa isänpäivänä 11.11. Päivän ehdoton tähti on rääväsuinen, ja kuitenkin niin rakastettava, Pulcinella, jonka napolilainen nukketheateritaiteilija Bruno Leone tuo taloon.

Pulcinellassa yhdistyvät sekä positii-viset että negatiiviset napolilaisiin liittyvät stereotyyppit. Saman tarinan sisällä se voi olla pelkuri ja rohkea tai vihainen ja lempeä. Vahvasti napolilainen, mutta universaali esitys käsittelee myös ajankohtaisia ongelmia. Yhteistä tarinoille on, että Pulcinella selviytyy erimielisyyksistä aina voittajana.

Bruno Leone pukeutuu itsekin Pulcinellaksi esityksissään, jotka ovat vaikuttavia sekä visuaalisesti että äänimaailmaltaan. Varsinkin rytmillä on erityinen merkityksensä – eikä kieltä tarvitse ymmärtää esityksestä nauttiakseen; kaikki ita-

Kuva Maailman musiikin keskus

Pulcinella ja Bruno Leone esiintyvät Malmitalossa 11.11. klo 13.45 ja 15.00.

lialaisetkaan eivät ymmärrä voimakasta Napolin murreta. Mukana esityksessä on trubaduuri, Vincenzo Granato, joka laulaa perinteisiä italialaisia lauluja ja soittaa kitaraa sekä tammorraa eli napolilais-tamburiinia.

Lasten ETNOSOI! 11.11. klo 13–16: Malmisalissa klo 13.45 ja 15.00 Bruno Leone ja Pulcinella, tanssisalissa klo 13.00 ja 14.00 Klovneria-työpaja, klo 15.00 Satusävellys-työpaja, juhlasalissa klo 13.00 ja 14.30 Papen ja Kasumain tanssin, akrobatian ja rummutuksen täyteinen työpaja, parvella klo 13.00–16.00 Sorminukke-paja. Vapaa pääsy.

- Malmitalo Ala-Malmin tori 1, www.malmitalo.fi.

Leif Segerstam vauhdissa

Helsingin kaupunginorkesterin kamarimusiikkisarjassa Vuotalossa on marraskuussa luvassa jotain kiinnostavaa ja ainutkertaista, kun itse Leif Segerstam nousee talon lavalle. Segerstam juontaa konsertin, jossa Arkadia-kvartetti esittää hänen sävellyksiään. Maestro on lupautu-

Kuva Maarit Kyöherä

nut myös itse soittamaan kvartetin mukana.

Konsertti järjestetään perjantaina 16.11. klo 19.00. Kesto 1 h, liput 11/9 e, lipunmyynti: p. (09) 310 12000, vuotalo.lipunmyynti@hel.fi, Lippupalvelu ja tuntia ennen ovelta.

- Vuotalo, Mosaiikkitori 2, www.vuotalo.fi.

Pääosassa ihmisen ääni

Tänä vuonna 20-vuotista taivaltaan juhli-va ETNOSOI! tarjoaa ääniä Aasiasta, Afrikasta ja Euroopasta.

Kauan odotettu esiintyjäviera on nuoruudessaan Malin Chuck Berryksi ja Elvis Presleyksi nimetty malilaisen modernin musiikin pioneeri, Boubacar Traoré. Pitkän ja mutkaisen tien maailman konserttilavoille kulkenut muusikko on ainutlaatuinen kitaristi ja pehmeä-ääninen laulaja, jonka musiikissa yhdistyvät blues-vaikutteiden lisäksi arabimusiikki ja länsiafrikkalaiset pentatoniset rakenteet. Traoré esiintyy 9.11. Savoy-teatterissa klo 19.30. Liput 22/18 e.

Ensimmäisen klassisen nauhattoman kitaran kehittäjä Erkan Oğur konsertoi Savoy-teatterissa 8.11. klo 19.30 toisen turkkilaisten kielisoitinten mestarin, İsmail Hakkı Demircioğlun kanssa. Duon virtuoosinen soitto ja vaikuttava äänenkäyttö ovat meditatiivisuudessaan lähes uskonnollista. Liput 26/22 e.

Varsinaista erilaisten äänten juhlaa vietetään lauantaina 10.11. Äänen päivä toteutetaan yhteistyössä 10-vuotisjuhliin viettävän Suomen Kurkkulaulajat ry:n kanssa. Illan aloittaa palkittu vietnamilainen laulajatar Huong Thanh, jonka äänen sanotaan sulattavan jäätiköitä ja saavan aavikot kukkimaan. Häntä säestää Koto-

taituri Mieko Miyazaki, joka tunnetaan erityisesti japanilaisiin lastenohjelmiin säveltämästään musiikista.

Tunnelma vaihtuu täysin toiseen kun lavalle astelee mongolialainen kurkkulaulaja Hosoo yhtyeensä kanssa. Altai-vuorilta tuleva Transmongolia-yhtye tunnetaan taitavista muusikoistaan ja tiukoista sovituksistaan. Äänen päivää vietetään 10.11. Savoy-teatterissa klo 19.00. Liput 22/18 e.

Tapahtuman aikaan järjestettävissä näyttelyissä Kirjasto 10:ssä sekä Savoy-teatterin aulassa on mahdollisuus tutustua ETNOSOI!:n 20-vuotiseen sekä Suomen Kurkkulaulajat ry:n 10-vuotiseen historiaan. Lisätietoja koko ohjelmasta saa Maailman musiikin keskukselta, Hämeen-tie 34 D, p. (09) 696 2790, www.globalmusic.fi.

Kuva Savoy-teatteri

Etnosoi! Äänen päivä. Transmongolia-yhtye Savoy-teatterissa 10.11.

Tuulahdus romantiikkaa

Kamari 21 -kamarimusiikkikonserttisarja jatkuu Kanneltalossa valovoimaisten muusikkojen johdatusella. Lokakuun konsertissa 30.10. klo 19 Cecilia Ziliacus (viulu), Janne Malmivaara, (viulu), Samuli Peltonen (sello) ja Joonas Ahonen (piano) tulkitsevat tsekkisäveltäjien teoksia, jotka edustavat puhdasta tai jopa superromantiikkaa sekä romanttisen ja modernin välimaastoa.

Tiistaina 27.11. klo 19.00 sukelletaan Robert ja Clara Schumannin taiteilija-avioliiton syövereihin. Romantiikan aikakauden henki kiteytyi kahden musiikillisesti lahjakkaan Clara (1819–1896) ja Robert (1810–1859) Schumannin liitossa. Ilmassa oli sekä romanttista että taiteellista rikostoveruutta, kun nuori Clara nai Robertin isänsä vastustuksesta huolimatta.

Kuva Imeti Jung

Pariskunta koki toisissaan kohtalonyhteyttä ja käsin kosketeltavan mahdollisuuden täydentää toisiaan. Robertin haaveet konserttipianistin urasta kariutuivat käden vammautumiseen, ja hän omistautui sävellystyölle. Aikansa arvostetuimpiin konserttipianisteihin lukeutuva Clara kehittyi miehensä kirjoittaman musiikin mestarilliseksi tulkiksi. Schumannien lauluja, tekstejä, kirjeitä tulkitsevat Melis Jaatinen (sopraano), Petteri Salomaa (baritoni), Ilmo Ranta (piano) sekä Lasse Pöysti kertojan roolissa.

Liput konsertteihin maksavat 10/8 e.

- Kanneltalo, Klaneettitie 5, lipunmyynti p. (09) 310 12000 sekä lipunmyynti.kanneltalo@hel.fi

☛ **Lasse Pöysti on Kanneltalon Kamari 21 -illassa kertojan roolissa 27.11.**

Paini pyhän, pahan ja hyvän kanssa

Annantolossa järjestetään 1.11. klo 18–19.30 paneelikeskustelu, jonka aihe on paini pyhän, pahan ja hyvän kanssa. Keskustelussa ovat uudelleen arvioitavina Giotto-näyttelystä nousevat keskiajan tärkeät käsitteet kuten pyhyys ja armo sekä

Kuva Musei Civici agli Ermitani, Padova

hyveet ja paheet oman aikamme näkökulmasta. Ovatko hyveet ikuisia? Miten paha meitä koskettaa ja onko elämässämme sijaa armolle? Keskustelijoina ovat pappi ja kirjailija Jaakko Heinimäki, teatteriohjaaja Esa Leskinen, kirjailija Märta Tikkanen ja teologian tohtori Terhi Utraiainen. Keskustelua johtaa toimittaja Eeva Luotonen. Myös yleisö voi lopuksi ottaa osaa keskusteluun ja esittää kysymyksiä.

Paneelikeskustelu kuuluu Annantalon syksyn suurnäyttelyn Mestarimaalarin täydellinen ympyrä – Giotton kuvakertomus Padovan Arena-kappelissa ohjelmaan. Näyttely on avoinna 4.11. saakka ark. klo 13–20 ja viikonloppuisin klo 11–17. Vapaa pääsy.

Kuutti Lavosen teokset näyttelyssä Lapsi kuljettaa ovat esillä Annantolossa 20. 1. saakka.

Yksityiskohta Arena-kappelin freskosta Joakimin uni.

Makuja maailmalta

Itä-Helsingin kulttuuritaloissa Stoassa ja Vuotalossa tehdään elämysmatkoja erilaisiin kulttuureihin. Musiikin lisäksi on tarjolla tanssin riemua ja suussa sulavia herkkuja.

• Stoassa vietetään lauantaina **10.11. klo 18–23** Välimeren klubi-iltaa. Tunnelmaan pääsee alueen herkkujen, tanssin ja musiikin siivittämänä. Ohjelmassa on vatsatanssin ohella turkkilaista ja kreikkalaista musiikkia sekä herkkuja. Liput 5 e, lisäksi tulee ruokamaksu.

• **24.11. klo 18–22** Stoa klubi-ilta on persialainen. Persialaista ruokaa syödessä tutustutaan yhteen maailman vanhimmista kulttuureista ja nautitaan tansseista ja musiikista. Tilaisuuteen on vapaa pääsy, mutta ruoasta peritään maksu.

• Vuotalossa **17.11. klo 14–22.30** on vuorossa Frankofiesta. Rendez-vous – ranskan kielen, kulttuurin ja monikulttuurisuus-

den rakastajat, ihmisarvo, solidaarisuus ja spontaanisuus kohtaavat Vuotalossa. Basaari Vuotalon aulassa klo 14–19. Basaariin on vapaa pääsy. Iltaohjelma alkaa klo 19.30 ja ohjelmassa ovat Yovan Nagwetch "Ballade en Chansons" sekä Ndioba & Topoto band. Liput iltaohjelmaan 5 e.

• **30.11. klo 19–22** Vuotalossa vietetään moniväristä ja -kulttuurista kansantanssi-iltaa. Tansseja nähdään Albaniasta, Romaniasta, Unkarista, Bulgariasta, Turkista, Virosta, Venäjältä, Suomesta, Filippiineiltä, Thaimaasta, Englannista, Kreikasta, Libanonista, Kurdistanista, Tahitilta ja Uudesta Seelannista. Liput 5 e.

• Lipunmyynti: stoa.lipunmyynti@hel.fi, p. (09) 310 12000, vuotalo.lipunmyynti@hel.fi, Lippupalvelu ja tuntia ennen ovelta. Vuotalo, Mosaiikkitori 2, www.vuotalo.fi ja Stoa Itä-Helsingin kulttuurikeskus, Turunlinnantie 1, www.stoa.fi.

Koristeita kotiin

Keskiviikkona **14.11. klo 17–19** Gardeniassa askarrellaan joulukoristeita pajusta sekä aikuisille että lapsille sopivassa työpajassa. Vetäjänä toimii hortonomi Eija Keski-Korpela. Osallistumismaksu on aikuisilta 15 e ja lapsilta 10 e (sis. materiaalin ja opetuksen).

Viikkoa myöhemmin opetellaan valmistamaan pieni ruokohimmeli. Kurssi järjestetään **21.11. klo 17–20** ja sen vetäjänä toimii Marja-Riitta Jormola. Kurssin hinta 25 e. Materiaali sisältyy hintaan.

• Ennakkoilmoittautuminen Gardenian asiakaspalveluun p. 347 8400. Osoite on Koetilantie 1, Viikki.

Kasvata omat chilit

Chili on entistä tutumpi mauste suomalaisessa ruokapöydässä. Keskiviikkona **7.11. klo 17.30–19** kuullaan vinkkejä ja kokemuksia chilin kasvatuksesta kotioloissa niin parvekkeella kuin kasvihuoneessa. Chilin kasvatuksesta kertovat Tommi Hietavuo ja Jukka Kilpinen Suomen chiliyhdistyksestä. Myytävänä siemeniä, tilattavissa ennakkoon Gardeniasta p. 347 8400. Osallistumismaksu: 3,50 e/aikuiset, 1,80 e/lapset. Gardenia, Koetilantie 1, Viikki.

Kuva Pertti Misonen, Helsingin kaupungin kuvapankki

Kuva Helsingin kaupunginmuseo

Lukeminen ja kirjallisuus ovat tänä syksynä esillä Helsingin kaupunginmuseon Kunnan kansalainen -näyttelyssä Hakasalmen huvilassa. Lukevia lapsia Rikhardinkadun kirjaston lukusalissa 1924.

Kansalaisen kirjahylly

Helsingin kaupunginmuseo järjestää yhdessä Lukukeskuksen kanssa kirjallisuusiltojen sarjan Hakasalmen huvilan Kunnan kansalainen -näyttelyssä.

Kansalaisen kirjahylly -sarjassa tunnetut kirjailijat keskustelevat tuotantonsa ja kokemustensa kautta ajankohtaisista kysymyksistä, jotka liittyvät näyttelyn aihepiiriin. Sarjasta on jäljellä vielä kaksi tilaisuutta, joihin on vapaa pääsy.

• **8.11. klo 18–19 Pahantekijät.** Viihteen keinoin rikolliset ja kunnan kansalaiset on joskus jaettu selkeästi hyväksi tai

pahoiksi. Mikä rikosten maailmassa viehättää? Kirjailijat Outi Pakkanen ja Stefan Bruun pohtivat muun muassa, voivatko hyvätkin olla pahiksia.

• **29.11. klo 18–19 Pummit ja säätäjät.** Työttömyys voi johtaa köyhyyteen ja syrjäytymiseen. Se on yksilön tragedia. Joutilaisuus voi olla oma valinta, jolloin tyhjäntoimittamisessa saattaa olla myös komedian aineksia. Kirjailija Mikko Rimminen tarkastelee muun muassa, onko työttömyys pelkästään tulojen menetystä ja onko nahjustelu kenties kapinointia.

Kuva Marko Mäkinen

Tommi Kittä & Co: "Darlings". Esitykset Stoassa ke 14.11., pe 16.11. ja la 17.11. klo 19 sekä su 18.11. klo 15.

Tommi Kittä & Co

Tommi Kittä & Co tanssii Stoassa 7.–18.11. Kitin du-dun-duu -koreografiassa esiintyy neljätoista taiteilijaa, joista osa tanssii ja osa laulaa. Tommi Kitille ja hänen tanssiryhmälleen leimallinen liikkeellinen virtuositeetti kohtaa tässä mestarillisen musiikin. Musiikin tulkitsee lauluuyhtye Rajaton.

Toinen Stoassa nähtävä Kitin teos on mielenkiintoinen kooste "Darlings". Siinä tanssiryhmä esittelee läpileikkauksen viimeisen viiden vuoden ohjelmistostaan. Tuloksena on herkullinen tanssillinen ja musiikillinen kokonaisuus.

Esitykset: 7., 8. & 10.11. klo 19 sekä 11.11. klo 15 ja 19 Tommi Kittä & Co.: du-dun-duu, kesto n. 1 h 15 min, sis. väliajan. Liput 25/15 e. 14., 16. & 17.11. klo 19 ja 18.11. klo 15 Tommi Kittä & Co.: "Darlings", kesto n. 1 h 15 min, sis. väliajan. Liput 17/10 e. Yhteislippu du-dun-duu ja "Darlings" 40/23 e.

• Lipunmyynti: stoa.lipunmyynti@hel.fi, p. (09) 310 12000, Lippupalvelu ja tuntia ennen ovelta.

• Stoa Itä-Helsingin kulttuurikeskus, Turunlinnantie 1, www.stoa.fi.

Lähiöarjen monet kasvot

Helsingin lähiöprojekti on vuonna 1996 perustettu kaupungin hallintokuntien yhteistyöprojekti, jonka tehtävänä on parantaa 1960- ja 70-lukulaisten lähiöiden vetovoimaisuutta. Vanhentuneita mielikuvia nukkumalähiöistä tai betonikaupunginosista on hyvä välillä tuulettaa. Helsingin lähiöprojekti haluaa esitellä lähiöt tutustumisen arvoisina kaupunginosina, joissa suurin osa helsinkiläisistä asuu. Ne ovat persoonallisia paikkoja, joissa arjella on monet kasvot. Myös kulttuuria, tapahtumia ja harrastuksia löytyy moneen makuun.

Lähiö on esikaupunkialueella sijaitseva kerrostaloalue, jolla on oma keskus tärkeimpine palveluineen. Yhä useammalla lähiöllä nähdään olevan kulttuurihistoriallisia arvoja. Helsingin tuoreessa yleiskaavassa on parikymmentä esikaupunkien kerrostaloaluetta määritelty rakennustaiteellisesti, kulttuurihistoriallisesti tai maisemakulttuurin kannalta arvokkaaksi. Näitä ovat 1950-luvun Herttoniemi, Roihuvuori, Maunula, Pohjois-Haaga, Pajamäki ja Munkkivuori sekä Kannelmäki. 1960-luvun alueista mukana ovat Yliskylä, Keski-Vuosaari, Puotila, Pihlajamäki ja Konala sekä osia Etelä-Haagasta. 1970-luvun alueita edustaa Siltamäki.

Betonilähiökö rakennustaidetta?

Kukaan ei enää aseta kiistanalaiseksi Puu-Käpylän tai rintamamiestalojen arvoja, jotka on nyt suojeltu kaavoituksella. Kulttuurihistoriallisia arvoja voidaan nähdä myös esikaupunkien kerrostaloalueilla. 1950-luvun kerrostalolähiöt ovat nousseet halutuiksi asuntoalueiksi vehreine pihoineen ja konstailemattomine taloineen. Onko seuraavana vuorossa betonilähiöbuumi? Helsingin lähiöprojektin Helsinki-päivän kiertoajeluilla betonilähiöt ovat herättäneet hämmennystä: Parjatuista lähiöistä löytyykin monia kiinnostavia piirteitä.

Koillis-Helsinkiin puuttomalle savipellolle, 1970-luvun grynderituotantona rakennettu Siltamäki on monille tuntematon. Alue suunniteltiin kaupunkisuunnittelun murrosvaiheessa, jolloin kritiikin kohteena olivat ajan tyyppilliset metsälähiöt, joissa ei nähty kaupungin eikä maaseudun etuja. Uusi iskulause kuului tuolloin: ”kompaktikaupunki on kontaktikaupunki”. Suunnittelussa katujen ja talojen maastonmukaisen sijoittelun tilalle tuli suorakulmaisuus.

Siltamäessä uusia ihanteita toteutettiin johdonmukaisesti. Asuinkorttelit sijoittuvat jalankulkuraittien ja siltämäkeläisen erikoisuuden, ”kontaktipihan” ympärille. Torimaiset aukiot, raittien laatoitus ja matalat autotalliseinät luovat kaupunkimaista tunnelmaa. Matala rakentaminen on myös tukenut sosiaalisten suhteiden syntymistä.

Siltamäestä löytyy reiluja, jopa 6 huoneen perheasuntoja. Asuminen on lähellä rivitaloasumista, sillä rakennukset ovat 2–3-kerroksisia ja monilla asunnoilla on oma maantasopiha. Siltämäkeläiset tietävät alueensa arvon, ja siellä lapsuutensa viettäneet ovatkin palaamassa perheineen takaisin alueelle.

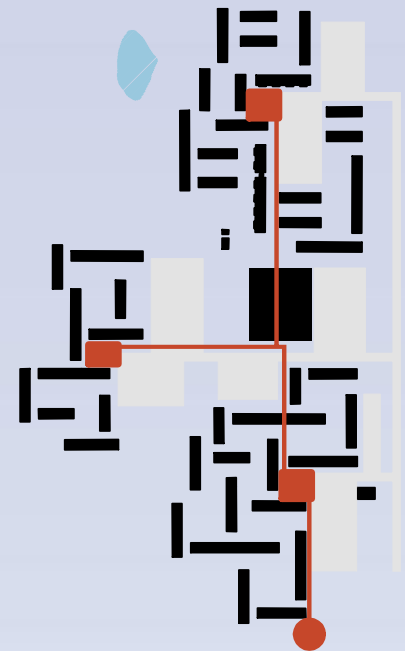
Siltamäki ennätettiin rakentaa ennen 1970-luvun energiakriisiä, joten asunnoissa on näyttävät, isot ikkunat ja taloissa lasiseinäiset porrashuoneet. Pesubetoniset asuintalot ovat muunnelmia samasta tyylistä, mutta mielenkiintoiset yksityiskohdat, kuten ovet, ikkunat ja keittiökalusteet on suunniteltu huolella. Alueelle tunnusomaisia kirkkaita perusvä-

asuntojen sisäseinistä ja alkuperäisistä keittiökalusteista. Alkuperäisvärit kuuluvatkin alueen vaalittaviin asioihin.

Silmiinpistävää Siltamäessä on myös rakennusten yksityiskohtiin saakka ulottuva yhtenäisyys, joka on saavutettu käyttämällä asemakaavan ja rakennusten suunnittelussa vain yhtä suunnittelutoimistoa, arkkitehtitoimisto **Pentti Aholaa**. Yhtenäisyydestä huolimatta alue ei ole yksitoikkoinen, vaan jokainen pihapiiri on omanlaisensa.

Siltamäki kuuluu Pihlajamäen ohella niihin harvoihin lähiöihin, jotka saivat aikalaistunnustusta. Siltamäki esiteltiin muun muassa vuoden 1970 ”Suomi rakentaa” -näyttelyssä. Nyt Siltamäki on tulossa peruskorjausikään. Taloyhtiöiden ja kaupungin omien parannustoimien tueksi Siltamäkeen on tekeillä kehittämis- ja korjaustapaohjeet Helsingin kaupungin rakennusvalvontavirastossa ja kaupunkisuunnitteluvirastossa. Ohjeiden avulla pyritään vaalimaan alueen yhtenäisyyttä ja vahvistamaan alueen parhaita piirteitä.

Ulla Korhonen-Wälkä & Riitta Salastie

Kuva Marina Fogdell

Siltamäen tiivis kaupunkirakenne heijastaa aikansa suunnitteluihanteita: Asuinalueen ytimenä on selkeä keskus palveluineen, jalankulkureitit ja kontaktipihat (merkitty kaaviossa punaisella) jäsentävät alueen osiin, joissa talot reunustavat vaihtelevan kokoisia ja muotoisia yhteispihoja.

Kuva Marina Fogdell

Omat pihat ja kirkkaat tunnusvärit, punainen, sininen ja keltainen, tekevät kerrostaloasumisesta yksilöllistä ja persoonallista.

LÄHIÖ HELSINKI
PROJEKTI

reja punaista, sinistä ja keltaista löytyy ovi- ja ikkunapuitteista, porrashuoneista ja jopa

Kontulassa kaikkien aikojen tapahtumakesä

Kontulan alueella elettiin vuonna 2007 todellista tapahtumien kesää. Tapahtumarunsaus on osa Kontulassa 2000-luvulla koettua myönteisten asioiden kierrettä.

Tapahtumien kesä alkoi toukokuussa Kurkimäessä Skidi-/Kurkirockilla, joka on sinitelty yli kymmenen vuotta kurkimäkeläisten aktiivien innostuksen turvin. Kesäkuun alussa järjestetty kotoinen Iloinen Kivikko -tapahtuma kokosi Kipinäpuistoon satamäärin väkeä. Helsinki-päivänä 12.6. Kontulan ostoskeskuksessa toisen kerran toteutunut Ostarifestari ilahdutti alueen keskipisteessä liikkuvia monipuolisella ohjelmalla.

Elokuussa Kontula koki kaksiviikkoisen juhlaputken. Sen aloittivat 17. elokuuta ostoskeskuksen 40-vuotisjuhlat. Ostarilla asioineet saivat nauttia vaihtelevasta musiikkitarjonnasta. Viiden kerran järjestetyillä KontuFestareilla kävi lauantaina 18. elokuuta noin 13 000 ihmistä. Nuorempaa väkeä houkuttelivat Kelkkapuistoon rap- ja breakdance -tapahtumat. Aikuisempaa makua hivelivät mm. **Tuomari Nurmion** ja **Pelle Miljoonan** keikat.

KontuFestarin onnistumisen takasivat kymmenet FC Konnun vapaaehtoiset, jotka ahkeroivat järjestystyhenkilöinä, myyntipisteissä ja siivouksessa. Kontulalaisen **Larri Helmisen** ideomasta ja alkuvuosina tuottamasta festarista on kehittynyt odotettu vuotuistapahtuma.

Viikonlopon päätti sunnuntaina 19.8. FC Konnun 40-vuotisjuhla. Taiteiden yönä 24. elokuuta ostarilla ja sen ympäristössä oli tarjolla elokuvia, konserteja ja teatteria. Juhlakauden lopetti ostarilla Kiinalaisen kulttuurin festivaalin Helsingin päätapahtuma. Festivaalin koordinaattori **Nina Reini** oli tyytyväinen vastaanottoon ja on valmis tuomaan kiinalaista ohjelmaa uudelleen Kontulaan.

– Kontulassa oli tapahtumallemme todella kivat puitteet. Ulko- että sisätiloissa oli mahdollisuus järjestää monimuotoista toimintaa. China Town -mark-

Ostarifestarit tuovat Kontulan ostoskeskukseen monipuolista koettavaa.

kinoiden telttakuja sopi hienosti Kontulaan. Päiväelokuviin ja iltakaraokeen olemme toivoneet enemmän väkeä.

Tapahtumien kesä on tuonut alueen julkisuuskuvaan uusia vivahteita. Kontula on profiloitunut kansanomaisesta kulttuurista ja monikulttuurisuudesta elävänä kaupunginosana. Onnistumiset ja myönteinen palaute ovat innostaneet vapaaehtoisia jatkamaan. Järjestelyihin osallistuminen on kartuttanut ihmisten sosiaalista pääomaa, he ovat voineet olla luomassa mielekästä toimintaa omalle alueelle.

Tapahtumien järjestäminen ei olisi onnistunut ilman Helsingin kaupungin eri hallintokuntien tukea. Kontulasta katsottuna esimerkiksi KontuFestarin saama avustus oli kuitenkin pieni suhteessa tilaisuuden laajuuteen ja merkitykseen

koko Itä-Helsingin kulttuuritarjonnassa. Aiemmin Urban II -rahoituksella oli tärkeä osa tapahtumien toteutuksessa, mutta sen päättyminen vuonna 2006 ei ole tappanut paikallisesti tärkeiksi koettuja tilaisuuksia.

Ostoskeskuksen yrittäjähdistys on osallistunut ostarin tapahtumien rahoit-

tamiseen. Alueen keskeisten toimijoiden – FC Konnun, Kontula-Seuran ja ostoskeskuksen yrittäjähdistyksen – muodostama KontuKeskus on puolestaan tarjonnut kanavan luontevaan ajatustenvaihtoon ja tuonut asukastoimijat ja yrittäjät samaan pöytään.

Jouko Kokkonen

SILTAMÄKI

Rakennettiin 1968–1974. Alueella 44 kerrostaloa, kaikki asunto-osakeyhtiöitä. Asuntoja yhteensä 980. Asukkaita hieman yli 1 700. Asuntojen keskipinta-ala 65 m², yli 100 m² suuria asuntoja on 74 kpl. Oma maantasopiha noin 280 asunnolla.

PIHLAJAMÄKI

Rakennettiin 1961–1964. Tuolloin asuntoja oli 2 300. Aluetta laajennettiin 1980-luvulla ja nyt asuntoja on 4 400. Asemakaava arkkitehti, prof. Olli Kivisen. Pääsuunnittelijoina arkkitehdit Lauri Silvennoinen ja Esko Korhonen avustajanaan arkkitehti Sulo Savolainen. Ensimmäinen 1960-luvun suomalainen lähiö, joka on suojeltu asemakaavalla. Alue löytyy myös kansainvälisen nykyarkkitehtuurin tutkimukseen ja suojeluun erikoistuneen DOCOMOMO-järjestön listalta.

TAPULIKAUPUNKI

Rakennettiin etupäässä 1970- ja 1980-luvulla. Asukkaita 8 500, työpaikkoja 1 400. Asutuskunnista enemmistö yhden hengen talouksia ja neljännes lapsiperheitä. Sijaitsee Puistolantien länsipuolella, matka junalla Rautatietorille 17 minuuttia. Alueella käytetty nimitys liittyy vanhoihin kaupungin virkamiesammatteihin.

KONTULA

Rakennettiin 1960–70-luvulla. Asukkaita 13 200, perheitä 3 500. Kontulassa on Suomen suurin kattamaton ostoskeskus, jolla toimii yli 80 liikettä. Kävijämäärä päivittäin 30 000. Suomen kotiseutuliiton nimesi vuoden kaupunginosaksi 2006. Alueella toimii n. 40 seuraa tai yhdistystä, joista FC Kontu ja Kontula-Seura saivat Itä-Helsinki -palkinnon 2005 alueen hyväksi tehdystä työstä.

Lähteet:

- Helsingin seudun aluesarjat
- Welin Ulla & Greggas Aune, 1994: Pihlajamäki – näköalalähiö
- www.hel.fi/lahioprojekti
- www.kontula.com

Kontulalaiset asukasaktivit Ilkka Tuominen (vas.), Larri Helminen ja Jouko Kokkonen.

Pihlajamäessä soi blues jälleen ensi kesänä

Ajatus bluesista oli alkuunsa puhdas heitto Pihlajamäen aluetyöntekijältä. Idea sai tuulta alleen, kun samaan aikaan ilmestyi **Lauri Mätäksen Päiväkirja Pihlajamäestä 1960–80-luvuilla**, joka henkii silloista mennekeä ja vahvaa paikallista musiikkikulttuurin harrastamista. Useat kirjan henkilöistä asuvat edelleen Pihlajamäessä, ja tästä alkoi viimekesäisen bluesin työstäminen. Kalliolan Settlementin ja kaupungin kumppanuutena Pihlajamäkeen saatu aluetyöntekijä **Sini Heino-Mouhu** kutsui pihlajamäkeläisiä ”musadiggareita” suunnittelemaan Kiillepuisto-blues työnimellä kulkevaa festaria.

– Ensimmäiseen palaveriin tammikuussa saapui viisi asukasta. Perustimme varsinaisen musatiimin ja löim-

me lukkoon päivän. Sana blueseista kiiri ja seuraavaan kokoontumiseen saapui jo 15 asukasta, Heino-Mouhu muistelee.

Festareille julistettiin nimikilpailu ja talkoolaisen osaamista kartoitettiin. Selvisi nopeasti, että bluesin graafinen ilme, mainonta- ja markkinointimateriaali voitiin tehdä paikallisten, sponsoreina toimivien yritysten avulla. Lava ja esiintyjäjärjestelyt hoituivat nekin asukasvoimin. Ruoka ja virvokkeet sekä järjestyksenvalvonta ja juonnot organisoitiin paikallisten yritysten ja asukkaiden avulla.

– Itse toimin koordinaattorina ja vapaaehtoisten kasvava määrä yllätti todella. Porukkaa kerääntyi yksittä-

Kuva Mari-Anne Aronen

Yleisöä Pihlajamäki goes Blues -tapahtumassa Kiillepuistossa kesällä 2007.

sistä asukkaista yrittäjiin sekä FC Pihlajisto -urheiluseuraan, kertaa Heino-Mouhu.

Sini Heino-Mouhun yllätti, että nyt talkooväessä oli mukana asukkaita, joita perinteinen kaupunginosayhdistystoiminta ei ollut houkuttellut. Tapahtumapäivänä Pihlajamäki goes Blues nimen saaneeseen tapahtumaan oli saatu töihin puolen sataa asukasta, eri-ikäisiä ja kulttuuritaustaisia, sekä seitsemän viranomaistahoa.

– Juhlien jo alettua ilmoittautui vielä pihlajamäkeläisiä varhaisnuoria roskien kerääjiksi, Heino-Mouhu kiittelee.

Ensimmäiset bluesit Pihlajamäessä vetivät paikalle vajaan tuhat kävijää. Pääesiintyjänä oli Kiillepuistoon 30 vuoden tauon jälkeen akustisesti palannut **Dave Lindholm**.

– Ensi kesän bluesia suunnitellaan jo, joten kiinnostuneet mukaan vain, Heino-Mouhu vinkkaa.

Mari-Anne Aronen & Sini Heino-Mouhu

Kuva Riitta Sivonen

Pihlajamäki goes Blues tehtiin talkooporukalla. Onnistuneen tapahtuman jälkeen on helppo hymyillä.

Tapulissa pihat kuntoon porukalla

Tapulikaupungin kerrostalojen 30-vuotisilla pihilla harva tietää seisovansa entisen sikalan pelloilla. Istutettu puusto on kasvanut jo hyvän kokoiseksi ja pensaat ja kukkapenkit kertovat, mihin on haluttu luoda viihtyisää ympäristöä. On myös todettu, että talkoilla kunnostetut istutukset ja leikkivälineet säästyvät paremmin ilkvallalta.

Käsityöläisentie 9 kaupungin vuokratalon pihalla tapaan **Sirpa Saaren** ja **Hely Nymanin**. Pihalla on useita oleskelupaikkoja, keinuja ja runsaasti istutuksia. Miten tämä on saatu aikaan?

– Talkootöillä ja hyvällä yhteishengellä, toteavat Saari ja Nyman. Yhtiössä tehtiin iso peruskorjaus, joka valmistui vuonna 2000. Sen jälkeen pantiin pihakin kuntoon.

– Kaikki alkoi kahdeksan vuotta aikaisemmin 1992, jolloin perustettiin piha-ryhmä ja kunnostettiin pihan pohjoispää. Asukas ja innokas puutarhaharrastaja **Kirsti Henttonen** laati istutussuunnitelman ja täydensi sitä keväällä 2000. Talotoimikunnan pitkäaikainen puheenjohtaja **Annikki Heinonen** ja piha-ryhmä

innostivat asukkaita usean vuoden ajan talkoisiin suunnitelman toteuttamiseksi, muistelee **Sirpa Saari**.

Piha voitti Suutarilan Kiinteistöt Oy:n järjestämän pihakilpailun 2001. Talkoi-

ta järjestetään yhä, viimeksi lokakuun alussa, jolloin haravoitiin, siivottiin kukkapenkkejä ja istutettiin kanervia.

Toimitusjohtaja **Tarja Valli** Suutarilan Kiinteistöistä kertoo, että asukkaita

kannustetaan pihatalkoisiin samoin kuin muuhunkin yhteistoimintaan.

– Talotoimikunta tekee kiinteistöyhtiölle esitykset tarvittavista materiaaleista: mullasta, lannoitteista, kasveista ja tietysti talkootarjoiluista. Kiinteistöyhtiö toimittaa työvälineet ja materiaalit paikalle, Valli selvittää.

– Talkoissa on kuitenkin tärkeintä, että asukkaat tapaavat toisiaan, Valli korostaa.

Tapaan kauniisti kunnostetun Asunto Oy Porvarintie 8–10 pihalla **Aino Suhosen**, **Kaarina Hakosen** ja **Ritva Hytösen**. Eläkkeellä olevan Suhosen näkee usein puutarhahaalareissaan siistimässä pihaa. Hakosen etupihalla puolestaan kukkivat nyt komeat pasuunakukat. Istutuksia on tehty ilman kummempia suunnitelmia ja pienellä rahoituksella – ja tietysti talkootyönä.

– Nyt on tarkoitus kunnostaa pihan keskialue ja etenkin leikkipaikka, sillä vaikka lapsia talossa ei juuri asu, lapsenlapsia käy aina silloin tällöin, kertoo myös talon hallituksessa toimiva Hytönen.

Hilkka Kuusinen

Kuva Hilkka Kuusinen

Lapion varteen saadaan Tapulikaupungissa miehiäkin. Risto Luotamo Käsityöläisentie 9:ssä näyttää mallia.

Matalan kynnyksen päihdetyö ehkäisee ja korjaa

Ostoskeskuksen seinävierustalla nukkuu kolme miestä ja juopotteluremmi elämöi puiston penkillä. Tällaiset kaupunkielämän ilmiöt ärsyttävät, pelottavat ja huolestuttavat asukkaita. Myös julkinen sektori on huolissaan.

Alkoholin liikkakäyttöä on monenlaisia, joten päihdetyössä tarvitaan erilaisia työmuotoja. Stakes on juuri ohjeistanut kuntia päihdetyön järjestämisessä. Ohjeissa korostetaan toimijoiden saatavuutta yhteistyötä sekä päihdepalveluja osana peruspalveluita. Suurkuluttajien auttamiseksi on arvioitu soveltuvan parhaiten päiväkeskustyypinen toiminta, jossa asiakasta autetaan ja jossa sallitaan myös päihtyneenä oleskelu. Päiväkeskuksessa vietetty aika ollaan poissa julkisilta paikoilta ja mielekäs toiminta vähentää juomiskeskeistä porukointia. Pienet alueelliset yksiköt eivät myöskään kuormita yhtä aluetta liiallisesti.

Päihteen käyttäjät ovat useimmiten kiinnittyneet asuinalueelle, jossa heillä on omat sosiaaliset verkostonsa – siinäkin tapauksessa, että he ovat asunottomia. Asiakkaiden asumis- ja oleskelupiiriin asettuva työmuoto, kuten matalan kynnyksen päiväkeskus, mahdollistaa asiakkaan sosiaalisten verkostojen hyödyntämisen.

Myllypurossa ostarilla ja metroasemalla näkyvään julkijuopotteluun haettiin ratkaisua yhteistuumiin. Alusta alkaen oli selvää, että tarvitaan monen toimijan yhteistyötä. Viranomaisten, alueen yhdistysten ja kolmannen sektorin kanssa perustettiin

Ostarin Hymyn projektityöntekijä Seppo Paakkinen korostaa, että Hymyn ovat löytäneet myös mielenterveyskuntoutujat, sosiaalisen vähävaraiset toimeentulotuen asiakkaat sekä pienituloiset eläkeläiset. Ovet ovat avoinna todella monille eri käyttäjäryhmille. Kuva avajaisista, jossa nähtiin myös eri yhteistyötahojen edustajia.

päihdetyön yhteisrinki, jossa olivat osallisina itäinen sosiaaliasema, Herttoniemen seurakunta ja Myllypuron Työttömät ry.

Myllypurossa ei ole haluttu eristää tai karkottaa päihteen käyttäjiä katseilta piiloon. Tavoitteena on ollut tuoda apu sitä tarvitsevien luokse. Tänä syksynä toimintansa aloittanut päiväkeskus Ostarin Hymy sijaitsee Myllypuron ostoskeskuksessa. Suurta, laajalta alueelta päihteen käyttäjiä keräävästä keskusta ei asukkaiden keskuudessa haluta, mutta valmius huo-

lehtia alueen omista päihdeongelmallisista on olemassa.

Itäinen sosiaaliasema palkkasi Hymyyn kokopäiväisen projektityöntekijän ja kaksi työllistettyä. Hymystä saa halutessaan sosiaalipalvelujen neuvontaa ja ohjausta, sillä peruspalvelujen on tarpeellisessa määrin myös jalkauduttava asiakkaiden keskuuteen auttaakseen heikoimmassa asemassa olevia. Mukana on myös seurakunta. Diakoni on kerran viikossa tavattavissa, samoin Myllypuron Kiinteistöt Oy:n

asumisneuvoja. Terveysaseman ja A-klinikan työntekijän toivotaan jalkautuvan Hymyyn jatkossa.

Aamuisin tarjotaan kevyellekin kukkarolle sopiva Myllypuuro. Hymyssä voi viivähtää keskustelemassa tai vain viettämässä aikaa. Tiistaisin pelataan Liikuntamyllyssä sählyä ja Seniorisumpit juodaan perjantai-iltapäiväisin. Iltaisin ja viikonloppuisin Hymyyn kokoontuvat asukkaat ja yhdistykset.

Kirsti Jussila

Lähipoliisi näkyy nyt enemmän – asukkaiden toiveesta

Itäkeskuksen poliisi- ja elokuussa vuoden kestävä kokeilu, jossa etsitään uudenlaista lähipoliisin toimintamallia, joka olisi monistettavissa koko kaupungin alueelle. Vanhan mallin mukaan poliisi on tehnyt lähipoliisityötä oman toimen ohella, jolloin myös ajalliset resurssit ovat olleet niukemmat. Kokeiluun irrotettiin viisi henkeä, ylikonstaapeli sekä neljä vanhempaa konstaapelia, joiden toimenkuva on kokoaikaisesti lähipoliisin työtä.

Toiminta-alue muodostuu yhdistämällä Itäkeskuksen ja Kontulan vanhat lähipoliisi-alueet. Uuteen, poliisitoiminnallisesti haasteelliseen toiminta-alueeseen kuuluvat Itäkeskus, Marjaniemi, Vartiokylä, Vartioharju, Puotila, Puotinharju, Kivikko, Kurkimäki, Kontula, Myllypuro ja Roihupellon teollisuusalue.

– Uudenlaista lähipoliisia kaipaavat etenkin asukkaat ja alueen eri toimijat, joiden tarpeisiin poliisi pyrkii nyt vastaamaan. Lähipoliisi liikkuu alueella pääsääntöisesti tunnuksellisella poliisiautolla ja virkavaatteissa, kertoo kenttäkomisario **Jere Roimu** Itä-Helsingin poliisipiiristä.

– Yhtenä tavoitteena on luoda vuoden aikana mahdollisimman kattava verkosto asukkaiden ja alueen muiden viranomais- tahojen, kuten kaupungin kanssa, Roimu jatkaa.

Yhteistyössä myös mietitään miten alueen turvallisuutta ja viihtyisyyttä voi-

daan esimerkiksi ostoskeskuksissa parantaa.

– Etenkin nuorten päihteenkäyttöön puututaan. Alkoholin vähittäismyyntiä ja välittämistä alaikäisille kitketään yhdessä kauppioiden kanssa, korostaa Roimu ja jatkaa, että kiinnittäessään huomiota

Lähipoliisi jalkautuu ostoskeskuksiin ja tapaa asukkaita asukasilloissa ja tapahtumissa. Lähipoliisi oli paikalla myös Myllypuropäivillä syyskuussa.

nuoriin, lähipoliisi voi täyttää Helsingin nuorisopoliisin lakkauttamisesta syntyneitä aukkoja.

Nuorisopoliisin tehtävät ovatkin siirtyneet suoraan lähipoliisille. Ensi talvena järjestetään Myllypuron liikuntamyllyssä kouluille tarkoitettu tapahtuma.

Mari-Anne Aronen

Lähiöarjen monet kasvot -sivut

<i>Julkaisija:</i>	Helsingin kaupunki
<i>Tuottaja:</i>	Helsingin lähiöprojekti
<i>Toimitussihteeri:</i>	Aronen Mari-Anne
<i>Työryhmä:</i>	Aronen Mari-Anne, Heino-Mouhu Sini, Jussila Kirsti, Kokkonen Jouko, Korhonen-Wälämä Ulla, Kuusinen Hilka, Ruotsalainen Pirjo, Salastie Riitta
<i>Ulkoasu:</i>	Niemi Pekka, Rhinoceros Oy

www.hel.fi/lahioprojekti

Helsinki-info • 5 • 2007

Välkommen till Viirus. Skådespelaren Robert Enckell är övertygad om att det nya teaterhuset på Gasverksgatan 1 nära Fiskehamnens metrostation kommer att fungera fint.

Teaterfronten rör på sig

Teater Viirus spelar på ny scen, AV-teatern bjuder på världspremiär och Unga teatern ger en riktig julpjäs för familjens yngsta. Utbudet och urvalet på teaterfronten kulminerar i november.

För bara några veckor sedan låg teater Viirus nya scen, salong och foajé mer eller mindre i ruiner. Arbetet med att reparera lokalen i en av de gamla byggnaderna intill gasklockan i Sörnäs, har varit intensivt. Lokalen fungerade tidigare som kontor, utställningsrum och servicehall för företaget Helsinki kaasu.

Ingenting påminde om någonting på en teater. Men att lokalen hade potential såg teaterfolket på Viirus direkt.

Viirus får nu plats i en byggnad som utstrålar samma strama och okonstlade atmosfär som

Foton Leif Weckström

Flinka fingrar. Tuula Laakso syr upp alla dråpliga dräkter som skådespelarna på Unga Teatern bär i Julgubben och trolltrumman.

Råholmens teaterhus. Teaterhuset på Råholmen var slutligen i så dåligt skick att Viirus inte fick fortsätta spela. Spaningarna efter ett nytt teaterhus var omfattande och slutligen kom Helsingfors stad med anbudet.

”Läget är prima, metrostationen ligger på promenadavstånd och stämningen på området spännande. Gasklockan och byggnaderna i anslutning till den ska bli östra innerstans svar på Kabelfabriken”, säger skådespelaren **Robert Enckell**.

Han var med redan när Viirus grundades 1987 och är åter med när teatern nu firar sitt 20-årsjubileum. ”För min del är skillnaden att jag var ung och arg när Viirus grundades. Nu är jag gammal och väldigt ivrig”, skrattar Enckell och tillägger: ”Fast vi trivdes alltid bra på Råholmen. Å andra sidan är byte av scen också inspirerande.” Enda kruxet med det nya teaterhuset är att kontraktet gäller bara till slutet av våren 2008. Viirus firar sitt 20-årsjubileum med Caligula av **Albert Camus**. Premiären är den 3 november.

Premiär för Bruun på scen

Dagen innan, den 2 november har å sin sida AV-teatern urpremiär på pjäsen Fällan i Brunnsparken som bygger på **Staffan Bruuns** roman med samma namn. Skådespelarna på AV-teatern, som

Aktiva aktörer. Mathias Gustafsson och Miki Saarinen medverkar i Fällan i Brunnsparken som ges på AV-teatern.

spelar på Arbetets vänner på Annegatan, är amatörer men för regi och dramaturgi står proffs.

Det är första gången som en teater sätter upp ett verk av Bruun och är han väldigt förväntansfull inför premiären.

”Jag har gett dramaturgen **Gunilla Hemming** fria händer att skriva manus. Det ska bli spännande att se pjäsen”, säger Bruun.

Det var **Ulla Bergström**, som spelat på AV i över tio år, som tog initiativet till att sätta upp Fällan i Brunnsparken.

”Jag hörde Bruun berätta om sin bok på bokmässan för ett par år sedan. Jag blev genast intres- >>>

>>>

serad, frågade om vi får sätta upp pjäsen och nu står vi inför premiären”, berättar hon. Som regissör anställde man **Elisabeth Öhman**. Hon har regisserat AV-teatern tidigare och trivs med att arbeta med goda amatörer. ”Vi kör hårt men de klarar det bra. Man ska minnas att alla är frivilliga och med varierande yrken i det civila. I gardet ingår allt från dataexpert och psykolog till sekreterare på Nokia och tjänsteman på försäkringsbolag. Den gemensamma nämnaren är det brinnande intresset för teater”, säger Öhman. Skådespelarna får inte ens ersättning för resor till AV. AV-teatern har inte stora resurser och gör många enkla lösningar i scenografin.

”Vi handlar rekvisita och kläder på loppmarknader, H&M, Ikea och andra förmånliga butiker.”

Behärskad röra under scen

Unga teatern är proffsteater men inte heller här slösar man på extravaganta anskaffningar. I källaren under scenen på Lillklobb har sömmerskan Tuula Laakso sin minimala ateljé. Det är hon som syr alla fantastiska dräkter som syns i Hundarna i Kalevala, operan CarMen och julpjäsen Julgubben och trolltrumman. Inte nog med det, hon hjälper till med dräktbyten och assisterar ibland också med annat bakom scenen.

”Jag köper vanligen ofärgat tyg som jag färgar själv för att få fram den rätta nyansen. Jag tvättar tyget först för att slippa se hur dräkten eventuellt krymper. En del av dräkterna designar jag, en del syr jag upp utgående från skisser av scenografen **Janne Siltavuori**.”

Hennes ateljé är trång på gränsen till det magiska. Rummet är belamrat med dräkter som ännu inte är färdiga och längs väggarna löper hyllor med prydliga högar av tyger, små boxar och större lådor fulla av trådar, knappor, pärlor och snören. Men röran är strukturerad och Tuula Laakso vet precis var hon har varje sax, nål och tygpacke.

”Det är otroligt roligt att skapa dräkter. Tricket är att sy en dräkt som ser ut att bestå av flera delar, som skjorta, väst och byxa men som ändå är en och samma dräkt. Då går bytet snabbt. En annan välsignad uppfinning i kardborrebandet. Det är snabbare än alla dragkedjor, knappar och snören.”

Unga teatern spelar på Dianascenen fram till mellandagarna med Julgubben och trolltrumman på basis av **Mauri Kunnas** barnbok. Pjäsen är avsedd för barn som fyllt 3 år.

Höstens teaterutbud bjuder även på:

Prins Enok – Prins Sessan med urpremiär den 9 december på Rastis, Bara lite (till) av Matilda Hennell på G18 mellan 6 och 8 november, Labbet på G18 ger Tillatagande vind den 6 november och improteatern Stjärnfall spelar på Dianascenen pjäsen Svin, pärlor och sång med premiär den 20 november och teaterhögskolans tredje årskurs har premiär den 30 november på 2XSHKSPR, en föreställning om Hamlet och en som ni vill ha det. Svenska teatern, teater Mars och Lilla teatern fortsätter sin repertoar med premiärer tidigare i höst.

Tiden före 1808. Sederholmska huset fyller 250 år och firar med den nya utställningen Vilken fest! Huset är också symbolen för den svenska tiden i Finland.

Foto Lef Weckström

Livet är en fest – Sederholmska huset fyller 250 år

Det äldsta huset i innerstan, Sederholmska huset fyller 250 år och firar med besked. Vilken fest! heter utställningen och den ska berätta om både svenska tiden i allmänhet och olika traditioner att fira och festa i synnerhet.

Men själva huset som köpmannen **Johan Sederholm** lät bygga vid dåvarande Stortorget spelar en också viktig roll i utställningen. Köpmannen Sederholm hörde till de mest förmögna i Helsingfors och hans hus var ett av de finaste. I nedre våningen fanns affären med allt från typpackar, verktyg och tvåll till snus, vin, kryddor och kringlor.

Johan Sederholm, hustrun Hedvig och sönerna Carl och Erik bodde i övre våningen där de förfogade över 6 kammare, en sal och ett kök. Tjänstefolket, det vill säga pigorna, drängarna, bodbetjänten, bodpojkar, båtsmännen och lotsen bodde i gårdsbyggnaderna. Båtsmännen och lotsen hade i uppdrag att ledsaga skepp som kom lastade med varor till Sederholms bod.

När huset färdigställdes 1757 fanns ingen ståtligare privat byggnad i staden. Mansardtaket, den blågrå putsen på tegelfasaderna, pilastrarna och de stora spröjsade fönstren represente-

rade dåtida Sverige. Johan Sederholm bodde i huset fram till sin död 1805.

Senare, på 1860-talet gjorde man omfattande ändringar i huset. Fönstren förstörades och man öppnade fler dörrar mot gatan. I huset verkade bland annat restaurang Prins Gustaf, ett bageri, en leksaksbutik och en tobaksfabrik. Sederholmska huset övergick i Helsingfors stads ägo 1949 och rådsturätten tog plats i byggnaden. Rätten flyttade 1985 till tingshuset i Böle. I det skedet beslöt att Sederholmska huset ska bli museum.

Stadsmuseet har ordnat tiotals utställningar med olika motiv i huset och hyllar nu det med Vilken fest! speglar den rika festtraditionen i Helsingfors. Det handlar om fester på olika språk, i olika kulturer, fester från förr och nu. Svenskspråkig guidning med museilektor Anna Finnilä 29.11 kl. 17. Specialguidning 8.11 kl. 15 om Svenska dagen och andra svenska fester.

- Sederholmska huset står i hörnet av Alexandersgatan och Sofiegatan. Utställningen Vilken fest! är öppen kl. 11–17 på onsdagar, fredag–söndag samt kl. 11–19 torsdagar.

Svenska veckan fyller många hus

Svenska veckan är numera något av en tradition i stan och evenemangen är utspridda på många håll och i många hus. Mest händer det givetvis på själva Svenska dagen, den 6 november. Nedan ett plock ur det digra programmet som pågår mellan 4 och 11 november:

- **4.11** Helsingfors kammarkör ger konsert i festsalen i Sandels, Sandelsgatan 3 vid Tölötorget. Konserten börjar kl. 13.
- **5.11** Resor till när och fjärran. Magnus Londen, som själv skrivit många reserportage intervjuar journalisterna Camilla Berggren och Nils-Erik Forsgård som båda skrivit verk om livet utomlands. Platsen är Richardsgatans bibliotek, Richardsgatan 3, klockslaget 18.30.
- **6.11** Babypoesi med Malin Fagerström i sagorummet på Richardsgatans bibliotek. Kaffe med dopp på evenemanget som börjar kl. 10.30.

Bokprat om babyböcker med Susanne Ahlroth, från kl. 11.30 på Richardsgatans bibliotek.

Service på Practicum. Yrkesläroanstalten står bland annat för service som reparation av klockor och mindre hushållsapparater, byte av däck och biltvätt, mätning av blodtryck och råd i hårvård.

Fira dagen med mat på Arbis. Priset är 6 euro, receptblad ingår. I undervisningsköket med start kl. 13.

Se konsten på Arcada och Practicum. Guidad tur och presentation ned start kl. 14 vid Lejonen på Jan-Magnus Janssons plats. Räkna med en timme.

Kortfilm och kaffe på COR-huset, det vill säga huset som studentkårerna vid Arcada och Practicum upprätthåller. Film av studerande och ung stämning. Start kl. 14.

Man är kvinna eller är man man? Seminarium om jämställdhet på Verandan kl. 16–19. Om skillnaderna i verkligheten för baby blå och baby rosa, för skolpojkar och skolflickor och om löneskillnader mellan män och kvinnor.

Svenska dagen-fest på G18, med middag, musik och dans i regi av sfp, kvinnoförbundet och SU. Pris cirka 35 euro, Georgsgatan 18. Förhandsanmälan hos sfp.

Svenska dagen-fest på Arbetets Vänner på Annegatan 26. Festtal av Johan Bargum och där efter bland annat program med folkdans, senior-dans och Walentinakören.

• **7.11** Tårtprat på Café Kafka, Svenska teatern. Folktinget bjuder på tårta och kaffe kl. 16–18 med folktingsordföranden Ulla-Maj Wideroos jämte vice-ordförande Kimmo Sasi och Richard Sjölund.

Dramaklubb. Vill du spela teater, improvisera, lära dig göra en pjäs. Improvisationer och övningar på Kyrkobytvägen 23, arrangör är Malms svenska ungdomsförening.

Google? Anders Gebala berättar om Google på Arbis kl 18–21.

Konst, feminism och aktivism. Diskussion kl. 18 på galleri Sinne på Georgsgatan 23.

Svenska Talande Klubben, från kl. 20 på Korjaamo. Erbjuder alla möjlighet att uppleva band och artister till hyfsat pris och människovänlig tid.

• **8.11** Könsbyttardag. Diskussion om könets vara eller icke vara på Sandels. Vad innebär det att vara man eller kvinna och hur känns det att byta kön för en dag. ta chansen, ungdomsgården ordnar och står för smink, hårväxt, lösbröst och lössnoppar. Ta med kläder som är typiska för det andra könet. Mellan kl. 16 och 19.

Kulturproduentskap och nätverkan. För kulturaktörer på G18 kl. 13.

Konsert med Lyrans i Norsens festsal kl. 19. Repertoaren ingår i Lyrans skiva som släpps i december.

Svenska natten på Gamla studenthuset. Hejdundrande, morjens-morjens finlandssvensk fest för unga och lite äldre. Tradition sedan början av 1980-talet. Mycket musik, massor av dans och huset fullt av nya och gamla vänner...

• **11.11** Lars Huldén i ord och ton. Karin Sundqvist sjunger och ackompanjerar, Jan-Erik Elfving reciterar Huldén. På G18 kl. 16.

Också under svenska veckan:

Årets språkbad i Georgsgatans simhall. Språkbadselever och barn från ordverkstäder har skrivit texter kring årets tema, grekisk mytologi och finns att fundera över i simhallen.

I korthet

Att vara tvåspråkig i skolan

Vad händer när de tvåspråkiga barnen börjar i den enspråkiga svenska skolan. Om tvåspråkighetens innebörd och den språkliga klassrumskulturen föreläser lektor Anna Slotte Lüttge från pedagogiska fakulteten i Vasa och hon riktar sig till både föräldrar och lärare. Föreläsningen ges på Arbis på Dagmarsgatan den 15 november kl. 18.05–19.35

Fika med författare

Carina Nynäs och Tua Forsström berättar om och läser ur den nya lyrikantologin Att byta hjärta i ett snöglopp – tvivel och tillit i finlandssvensk dikt. Verket är en antologi med dikter av drygt 100 poeter. Nynäs och Forsström medverkar den 8 november kl. 13 i Författarfika i Luckan.

Författarfika den 22 november kl. 13 bjuder sedan på Hannele Mikaela Taivassalo och Johanna Holmström som berättar om respektive debutromaner, Fem knivar hade Andrej Krapl samt ur din längtan.

Njut i november

Rådorget i Luckan den 13 november kl. 17–19 kretsar bara kring njutningar i november, alltså njutningar som lyser upp mörket i november. Luckan bjuder på en mäs-sa i miniformat med information om bland annat indisk huvudmassage, klassisk massage, pranic healing, Zon och Rosen-metoden.

Sista salongerna med saft och bulle

Lördagen den 10 november gästas saftsalongen på Verandan av Lill-Tarzan, ett svenskt gästspel som är avsett för barn över 3 år.

Den 1 december blir det Tre droppar regn för barn över 2 år och den 15 december Prins Enok-Prins Sessan för barn mellan 3 och 6 år. Saftsalongerna börjar kl. 13 och pjäserna är mellan 30 och 40 minuter.

Luckan och Verandan har samma adress. Simonsgatan 8.

Sjung av hjärtans lust

Allsången på Arbis fortsätter ännu några gånger. Den 7 respektive 21 november pågår allsången kl. 15.30–17.00 och på repertoaren står allt mellan glada folkvisor och vackra melodier som relaterar till årstiden. Sången leds av nya musikläraren Anna Weber-Länsman.

Dags för julvaka

Arbis på Dagmarsgatan arrangerar åter sin traditionella julvaka i slutet av november. Julpyssel och prassel för alla åldrar, vuxna, unga, barn, familjer och kompisar är välkomna att delta. Man stöper ljus, bakar pepparkakor, formar marsipangrisar, tillverkar julkort och mycket annat julkul. Allt material till självkostnadspris.

Rastis, huset fullt av rörelse

Lågstadium, daghem, filmklubb, teatersalong, yogasal, musikhus och dansplats och en hel del annan verksamhet fyller huset Rastis i Nordsjö. Rastis har funnit sin plats i den snabbt växande stadsdelen och är något av ett svenskt vardagsrum i området. Den 6 november firar Rastis 10-årsjubileum.

Rastis sjuder av liv både på dagen och kvällen. Lågstadiet har 150 elever som fyller en stor del av huset under dagen och myllret blir inte mindre av de drygt 60 barnen på daghemmet.

Men Rastis är mer än skola och dagis. Arbis har verksamheter i Rastis och till dem hör yogan för vuxna på måndagar och motionsgymnastiken på tisdagar.

På onsdagskvällarna är festsalen upptagen av **Lena, Mia, Sara, Emilia, Kajsa** och **Charlotta** och alla de andra flickorna i 7–10-årsåldern som tänjer och töjer, skuttar och hoppar och rör på sig så det står härliga till.

Sofia Öhman leder gruppen och hon lär Lena, Mia, Sara och Emilia och de andra flickorna rytmik, koordination och smidighet. Flickorna är ivriga och lär sig snabbt rörelser och steg.

En onsdag i oktober har flickorna fått välja dansen de ska lära sig och av alla alternativ är det stegen till Hard Rock Halleluja av Lordi som de har prioriterat främst.

Först en halv timme av uppvärmning och uppmjukning, sedan blir det äntligen dags. Sofia Öhman knäpper på musiken och vinnarlåten i Eurovisan ljuder i festsalen. Kinderna är rosiga och ögonen glittrar av förväntan.

”Nu är ni inga söta Barbie-dockor utan stora hemska monster som gör grova rörelser som bara skriker rock, rock, rock”, hojtar Sofia och flickorna ser förtjusta ut. De är lite som Rastis självt, fulla av sprudlande energi.

Svenska veckan firar Rastis

Under Svenska veckan fylls inte bara festsalen utan hela Rastis av energiska program med anledning av 10-årsdagen.

”Vi firar med pompa och ståt, fattas bara annat”, säger **Siw Handroos-Kelekay** som svarar för svenska kulturcentralens verksamhet i Rastis. Svenska kulturbyrån och dess mångsidiga verksamheter har verkat i Rastis sedan huset färdigställdes. ”Vi börjar firandet fredagen den 2 november.”

Rastis är öppet för allmänheten mellan kl. 15 och 18 och först ordnar man med guidade visningar av huset och dess fina konstverk av konstnären **Jan-Erik Andersson**.

Sedan följer riktig eftermiddagsdans till tonerna av musik av Stadin Juhlakersteri. Dagen avslutas med en festligt sprakande eldshow utanför huset. Eldshowen återkommer på söndagskvällen.

Under veckan bjuds bland annat på skolbio med svensk film, som Bröderna

Liv och rörelse. Allaktivitetshuset Rastis är i flitig användning. Dagis och skola på dagen. Gympa, dans och annan aktivitet på kvällen.

Lejonhjärta och Pippi Långstrump går till sjöss.

Den 11 november kulminerar jubileumsveckan med folkmusikgruppen RAA från Sverige som tar publiken på en seglats med sånger för sjömän och landkrabbor. RAA börjar sångfesten för hela familjen kl. 15 och programmet tar en timme.

Senare samma dag gästspelar svenska Pygméatern Rastis med familjepjäsen och skuggspelet Lill-Tarzan. Pygméatern berättar om hur det känns att vara 5 år och heta Lill-Tarzan.

Senare i november gästspelar kammarensemblen Via Regale Rastis med musik av Schubert och Tjajkovskij. Pianisten **Timo Fredriksson** bjuder på Beethoven och Ravel och Teater Taimine gästspelar för barn med Den förträfflige Herr Glad.

• Rastis ligger vid Fjärdstråket 6, nära simhallen och inte långt från metrostationen.

Häng med! Rastis fyller tio år och firar och festar under svenska veckan.

Tjejernas egen festival

Drömcirkel, feministiskt självförsvar och biljardkväll. Mer variation på programmet kan man knappast önska sig. Allt utspelar sig under inspirationsfestivalen för tjejer och det sker under en hel vecka i mitten av november.

Bakom tjejernas egen festival står ungdomsgården Sandels i samarbete med Folkhälsan, Ung info och Flickornas Ella.

Målet är att föra samman flickor och bjuda på glad samvaro, roliga fester och varva det lättsamma med mer allvarsamma inslag. Helheten ska bli en minnesvärd och inspirerande vecka späckad av program och alternativ.

Inspirationsfestivalen startar måndagen den 12 november med Street dance, hennatatueringar, eldshow och karaokekväll. På tisdagen ordnas Drag King workshop och onsdagen drömcirkel, smink och workshop för video och ljud. Torsdagen bjuder på både feministiskt självförsvar och biljardkväll och på fredagen är rubriken för diskussionen ”Vaddå hora?”. Inspirationsfestivalen avslutas med yoga på lördag och söndag. Programmet är upplagt för olika ålderskategorier, de yngsta är 10, de äldsta 25 år. Anmälan senast 5 november på inspirationsfestivalsandels@gmail.com.

Luonto delaa – hetkeks

Joskus nuorena, ku tartti kokee elämäntuskaa, mä pluggasin Nietzscheä niinku kai moni muuki siihen aikaan. Nietzschehän skrivas, et syksy on pessimistin vuodenaika. Siksköhän mä en oo mikään syksyihminen, ku mä en oo mun mielest pessimisti. Ku luonto delaa syksyllä, mä paan kukkasipuleit maahan ja venttaan, et koht on kevät, lehdet puissa ja blumsterit mun narsisseis.

Mut eihän siit mihkään pääse, et taas on syksy. Päivät tulee lyhkäsiks ja kelit kalsoiks. Tsittasin täs yhtenä iltana terassilla, ihan vaan omalla, en raflan, ja funtsailin kuin aika kuluu nopeesti. Aina on perjantai tai kuun loppu. Ja just ku oot saanu talvikledjut bytskattuu kesäsellasiin, on aika kai-vaa villabyysat esille. Taas on uus syksy.

Näihin aikoihin on kulunu kuus vuotta siitä ku mutsi delas. Miten kuus vuotta voi kuluu niin nopeesti! Meinasin mennä snadisti synkäks, ku tuli mieleen, et kuuden vuoden kuluttuu, jos tätä boltsii yleensä viel saan dallaa, oon mäki aika paljo lähempänä sitä, et teen mutsille seuraa.

Ettei ois menny ihan murheen puolelle, hyp-päsin fillarin selkään ja poljin Malmille. Siel on hiljasta jengii, ne ei vastaan väitä, ku niille jotain bamlaa. Mulla onki semmonen tapa, et käyn mutsille aina välillä kaveeraamas, et mitä meille kuuluu. Joku ohikulkija joskus tsiigaa, et onks tol muijalla kaikki himassa, ku se stonnda siin gravarin vieres ja yksin pamisee, muttei se mua haittaa. Mä muistelin, et oli-ki kliffat geimit ne mutsin hautajaiset. Ei ollu yhtään niin surku fiilis, ku joskus semmosis juhliis on. Papit panee parastaan, et jengi spiidais kunnolla ja vieraat käyttäytyy

sen mukaan. Meil oli oikeen hyvät fiilikset. Kaikki oli sitä mieltä, et oli oikeen, ku klesa mummu oli päässy veks ilman et tartti hirveesti kärsii. Bon-jaahan sen, et oli ikävä, on joskus vieläki, mut päällimmäisenä oli kuiteski tunne siit, et kaikki oli menny just niinku piti.

Mut sillon ku sattuu, et joku lähtee ihan vää-rään aikaan, maahanpanijais ei oo yhtään nasta olla. Miksei vois olla niin, et mentäs veka ees suunnilleen siin oordningis, ku on tänne tultu. Ja ne ku stannais viel tääl, vois fiiraa ihan kunnon peijaiset, mis sjungattais ja grinattais, skruudattais kunnolla ja kaveerattais kliffoi juttuja kaikest siitä, ku oli duunattu kimpassa sen kans, ku nyt oli stikannu lusikan nurkkaan. Mä luulen et kaikkein kivoimmat niist geimeistä tulis, ku jokainen duunais mieleisensä kässärin jo eläis-sään. Ja oon mä semmosist kuullukki ja kerran ollu messissäki. Se oli yks meiän hyvä kaveri, ku flyttas toiselle tasolle, niinku sen vaimo snygisti kaveeras. Kundi oli ollu jo kauan kehnos kondikses, klesa vähän muualtaki ku joka mestasta, niinku mun mutsil oli tapana sanoo. Sit yhtenä yönä

pumppu oli vaan sluatannu. Sen tuhkat oli sirotel-tu Hietsun muistolehtoon, ei mitään galsaa grava-rii. Mitään hautajaisii ei ollu, vaan sille vekka fly-tanneelle pidettiin joulujuhlat. Divattiin glögit ja borkat, safkattiin snadisti ja vaimo kaveeras kai-kest siitä, ku ne oli kimpassa duunannu. Kaikil oli tosi lämpöset fiilikset.

Entäs sitte nää kemut! Mutsin yks täti oli jää-ny leskeks ja flytannu poikansa perheen luo Svenskiin. Se oli pirtee yli yheksänkymppinen, ku se kutsu kaikki sen sukulaiset täält Härmäs-tä ja tottakai sen oman kundin perheen ja kaik-ki kaverit sielt Svenskistä jubileeraan sen hau-tajaisii. Se ihan tosissaan halus ite pitää ne gei-mit ja ne oli ollukki oikeen komeet bailut. Täti oli sanonu, et se tykkää piffaa ite sen omat hau-tajaiset, ku semmoset kekkerit bungaa aika lailla. Sen kundin ei tartte, sit ku se on delannu, muu-ta ku stikkaa se gravariin mahdollisimman snadil vaivalla. Niiden kemujen jälkeen se mummo eli-ki viel pari vuotta.

Mä pluggasin kirjan Matkalaukkueetikko. Se kertoo Martti Lindqvististä. Sitä kirjaa lesa-tes tuli jotenki taas mieleen toi luonto, puut ja blumsterit. Sitä tsiigaa haikeena, ku luonto syksyllä delaa eikä aina hiffaa, et sehän syntyy ihan koht uudestaan. Siin Mat-kalaukkueetikos sanotaan näin:

”Ihmisen lähtö on kuin laiva, jolle satamasta vilkutetaan kyynelsil-min: ”Tuolla se menee.” Vastaran-nalla odottaja ilahtuu ja vilkut-taa: ”Tuoltahan se jo tulee.””

Raija Tervomaa

• raija.tervomaa@kolumbus.fi

Piirros Airo Nyysönen

Ajantasaista ympäristöstä

Helsingin ympäristön tilaan ja kuormituk-seen liittyvät tiedot löytyvät kätevästi ver-kosta osoitteesta www.helsinginymparistotilasto.fi. Uuteen sähköiseen ympäristötilastoon on koottu tietoa muun muassa ilmanlaadusta, liikenteestä, jätteistä, vesistä ja maankäytöstä.

Uudistus helpottaa ajantasaisten tietojen saatavuutta, kun aiemmin useissa eri julkaisuis-sa olleet tiedot on saatu yhteen paikkaan. Palve-lusta hyötyvät niin viranomaiset ja asiantuntijat kuin tavalliset uteliaat kuntalaiset.

Verkkoprojektia koordinoi kaupungin ympä-ristökeskus.

Ilmaista kirjallisuutta

Kaupunginkirjasto tarjoaa kirjoja myös elektro-nisessa muodossa. Näitä aineistoja voi selata ja lainata omalle tietokoneelleen.

E-kirjoja voi ladata Ellibsin e-kirjapalvelus-ta. Lataamiseen tarvitaan HelMet-kirjastokort-ti, PIN-koodi ja nettiyhteys. Kaikki lainattavat e-kirjat löytyvät HelMet-etusivulla olevan Lainaa e-kirja -linkin kautta.

Yksi e-kirja voi olla lainassa vain yhdellä asi-akkaalla kerrallaan eikä niitä voi etukäteen vara-ta. Laina-aika on joko vuorokausi tai viikko. Laina-ajan päätyttyä e-kirjat palautuivat automaattisesti.

• www.helmet.fi

Päivähoitoa verkkolaskulla

Lasten päivähoiton laskut saa halutessaan L verkkolaskuna eli kuluttajan e-laskuna verk-kopankkiin. Verkkolasku on vaihtoehto kaikille, jotka muutenkin käyttävät verkkopankkia. E-las-ku on vaivaton: tilinumeroita tai viitenumeroita ei tarvitse näppäillä, vaan tiedot löytyvät laskus-ta valmiina.

Verkkolaskutus on mahdollista tällä hetkel-lä Nordean, Osuuspankin ja Sampo Pankin verk-kopankeissa.

Neuvoa ja ohjeita saa oman pankin asiakas-neuvonnasta.

Lukijakilpailu

Katoavaa kaupunkilaisperinnettä... Kymmenet helsinkiläiset elokuvateatterit ovat sulkeneet ovensa. Kaupunkilaisille on jäänyt vain paljon muistoja leffateattereista. Minkä jo edesmenneen elokuvateatterin odotusaula on tässä kolmekymmentä vuotta sitten otetussa kuvassa?

Vastaukset pyydetään lähettämään 12.11. mennessä osoitteella Helsinki-info "Lukijakilpailu" PL 1, 00099 Helsingin kaupunki tai sähköpostitse helsinki-info@hel.fi -osoitteeseen. Muistakaa liittää vastaukseen myös postiosoitteenne.

Vastaus edellisen lehden kysymykseen Viimeksi kysymyskuva esitti rauhallista helsinkiläistä katunäkymää muutamane autoineen ja jalankulkijoineen. Kyseessä

oli katu Kalliossa, Kolmas linja Hämeen-tieltä päin nähtynä.

Martti Helminen

Oikein vastanneiden joukosta arvottiin voittajaksi **Arvo Korhonen**. Palkintokirja on lähetetty voittajalle. Onnittelumme.

Kuva: Helsingin kaupunginmuseo

PalveluInfo

Vaivaavatko tuholaiset?

Mietitkö kulkeeko kotonasi faaraomuu-
rahasia tai jauhopaketteja? Tunnistat-
ko torakan? Ympäristökeskus on julkais-
nut esitteen kodin tuhohyönteisten tunnis-
tamisesta ja torjunnasta. Ilmaista opasta
Kodin kutsumattomat vieraat voi noutaa
ympäristökeskuksen asiakaspalvelusta ja
Lasipalatsin Kohtaamispaikasta.

Ympäristökeskuksen asiakaspalve-
lu auttaa tuholaiden tunnistamisessa ja
neuvoo, miten niistä pääsee eroon. Asia-
kaspalveluun voi tuoda Helsingin alueelta
löydettyjä sisätilojen tuholaishyönteisiä
vaikkapa lasipurkissa tunnistamista var-
ten. Osoite on Helsinginkatu 24, puh.
310 13000. Asiakaspalvelu vastaa ma–pe
klo 9–15.

Tietoa löytyy myös ympäristökeskuk-
sen nettisivuilta www.hel.fi/ymparistokeskus-
osion Sisätilojen tuholaiset.

Havainnollista tietoa saa marraskuun
5. päivään asti lisäksi Lasipalatsissa, jos-
sa on esillä tuhohyönteisnäytteitä. Lasi-
palatsin Kohtaamispaikan osoite on Man-
nerheimintie 22-14 ja aukioloajat ma–pe
klo 11–18.

Rottien ja hiirien hävittämisestä vas-
taa kiinteistö, esimerkiksi taloyhtiö, omal-
la alueellaan. Yleisissä puistoissa ja katu-
alueilla rottien torjunta on rakennusviras-
ton vastuulla. Rottahavainnoista Helsingin
yleisillä alueilla voi ilmoittaa rakennusvi-
raston asiakaspalveluun, puh. 310 39000,
ma–to klo 8.15–16, pe klo 9–15.

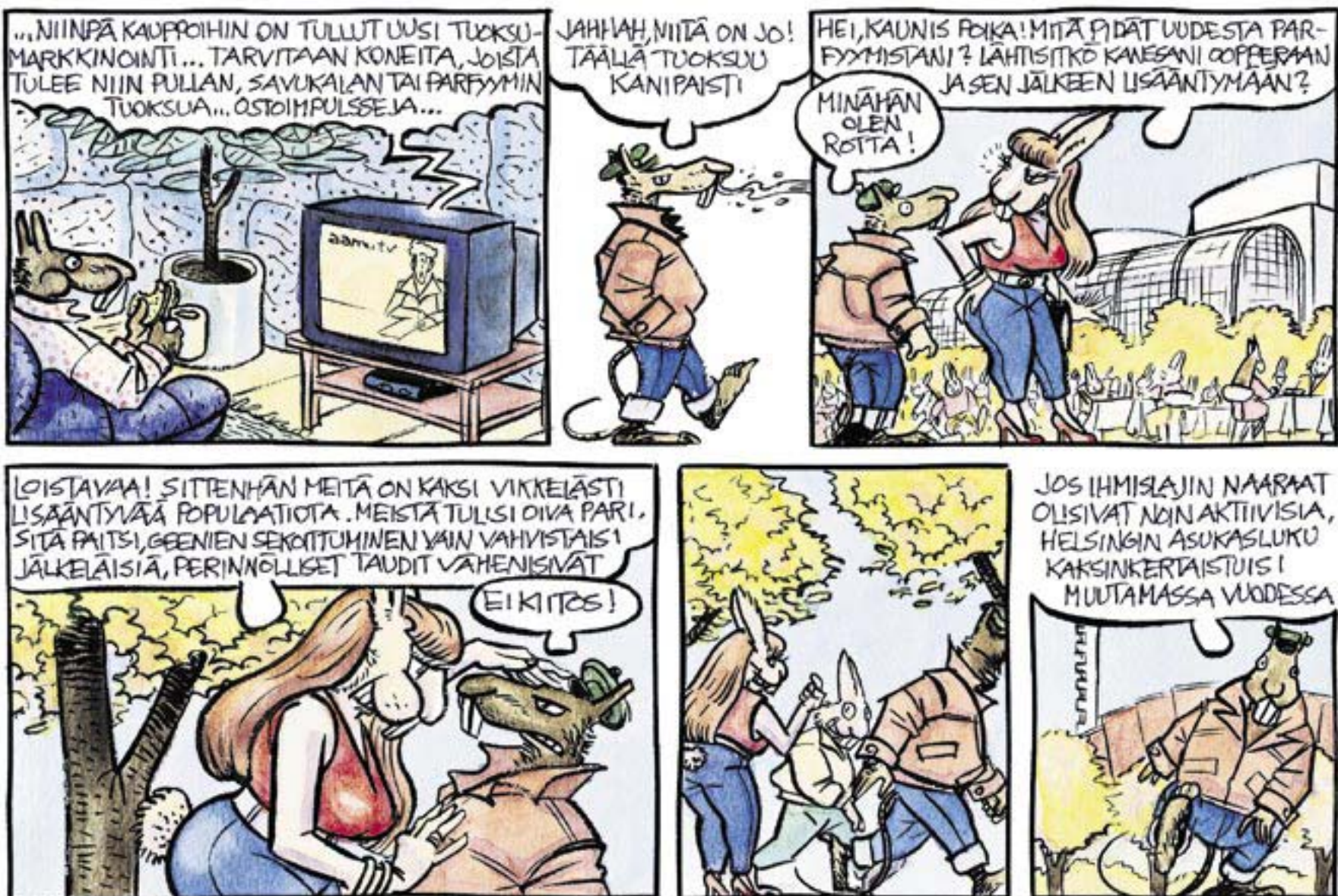
Tietoa kodinkoneista

Energialaitoksen tiloissa Kampissa voi käydä tutustumassa uudistettuun kodinkonenäyt-
telyyn. Energiakeskus on saanut uudet tilat Sähkötalon 3. kerroksessa. Näyttely sekä
tieto- ja neuvontapalvelut ovat maksuttomia ja kaikkien kodinkonetietoutta tarvitsevien
käytettävissä. Energiakeskuksen palveluihin kuuluvat kodinkoneoppaiden ohella muun
muassa sähkönkulutuksen arviointi, mittarien lainaus ja säästövinkkien anto.

Jos et pääse käymään voit soittaa tai lähettää sähköpostia.

- Helsingin Energian Energiakeskus, Kampinkuja 2 (Kampin metroaseman vieressä), sisäänkäynti myös
Malmirinteen kautta. Neuvonta on avoinna ma–pe klo 8.30–16, p. (09) 617 2727 ja (09) 617 2726,
energiakeskus@helsinginenergia.fi. Lisätietoja saa myös www.helsinginenergia.fi -nettisivuilta.

Rottapoika Stadissa

Elämä estradeilla

Nukketeatteri Rooma on yhden miehen yritys, joka kiertää kouluissa, kirjastoissa ja päiväkodeissa.

Rainer Kauniston kiinnostus nukketeatteriinkin syttyi Imatralla 1970-luvun alussa. Hänen näyttelijän uransa oli vielä alkutaipaleella, kun teatterin näytelmään tarvittiin muutamaa nukkea. Se herätti Kaunistossa halun kokeilla taitojaan, ja silloin hän teki ensimmäiset nukkensa yhdessä kollegansa **Eero Sirenin** kanssa.

Ensi kiinnostuksen jälkeen teatterit vaihtuivat, ja vuosia vierähti alun kolmatta kymmentä, ennen kuin nukketeatterista tuli hänen pääasiallinen leipäpuunsa.

"Muutettuani Jyväskylän kaupunginteatteriin 1980-luvun alussa tein jo nukketeatteria näyttelijän työn ohella vapaapäivinä ja kesälomilla. Samaan aikaan aloin myös opettaa nukketeatteria yliopistolla lastentarhan- ja luokanopettajille", kuvaillee Kaunisto kiireistä elämänsä.

"Sitten mä elän siellä Jyväskylässä kulkakautta näyttelijäelämässäni. Sain hienoja rooleja esimerkiksi Beckettin Leikin lopussa ja Shakespearen Loppiaisaatossa. Kun olen hullu ja liioittelija, tein kaikkea liikaa ja loppuun palaminen oli lähellä. Työterveyshoitajan kehotuksesta jäin virkavapaalle."

Kauniston oli tarkoitus miettiä asioita vuoden verran, mutta vuosi venyi kahdeksi.

"Sinä aikana latasin akkuja ja matkustin Roomaan. Villa Lantesta käsin tutustuin Italian nukketeatteriin."

Siellä syntyi Prinsessa Ruusunen, joka seikkaili Kauniston matkassa maailmalla-

kin, jopa Etelä-Koreassa asti. Ruusunen on nyt viidentoista vuoden ja noin 400 esityskerran jälkeen jäämässä eläkkeelle. Näytelmän nuket Kaunisto on lahjoittanut Kokkolaan Renlundin museoon.

Muutto Helsinkiin ja nukketeatteri Rooman perustaminen tänne tuli ajankohitaiseksi reilut kymmenen vuotta sitten.

"Minä ja Helsinki oltiin puolittuttuja, sillä olin käynyt opiskelemassa Teatterikorkeakoulun kursseilla. Kun 46-vuotiaana muutin tänne pienestä kaupungista, minua ihastutti Helsingin valtava monipuolisuus, sen laaja tarjonta."

Monipuolisia taitoja

Nukketeatteriinkin liittyy monia vaiheita käsikirjoituksesta nukken valmistukseen ja lavasteisiin.

"Tässä hommassa on ainakin illuusio vapaudesta. Teen nukketeatterissa 7–8 tunnin työpäiviä, jotain välillä vielä myös telkkariin ja pieniä elokuvaroolejakin."

Parasta aikaa Rainer Kaunisto ahkeroi näytösten lomassa nukkeja Aladdinin taikalamppuun, joka valmistuu tämän vuoden aikana. Näytelmän pukukankaat on jo ostettu. Osa materiaaleista välkettii itämaiseen tapaan, mutta joukossa on myös vaatimattomamman näköisiä tilkkuja. Niitä nukkemestari kutsuu köyhyyskankaiksi.

Kätevyytensä hän uskoo perineensä Iita-mummoltaan.

"Tummu teki kaikkea itse", kertoo Kaunisto, ja selittää samalla tummun olevan pohjalainen nimitys mummolle.

Ison talon emäntä oli koulutukseltaan karjakko, joka ammatin ohella hoiti monia muitakin askareita.

Hän muun muassa leikkasi ja ompeli kylän parhaat housut, jotka olivat kysytyä tavaraa.

"Eihän sillä mitään kaavoja ollut, mutta silmää hyvin istuville vaatteille kyllä. Metallitöissäkin mummo oli erityisen kekseliäs. Vanhoista kurkkupurkeista syntyi paistopeltejä ja -vuokia. Kattilatkin saivat mummon käsissä lisää ikää, sillä hellalla puhki kuluneet keittoastiat hän paikkasi neppareilla."

Rafaelin tarina

Kaunistolla on edelleenkin monta asiaa tekeillä.

"Polullani on ollut kaikenlaisia lanakoja. Olen poiminut ne, ja osa niistä on johtanut merkillisiin, hirvittävään rikkaisiin kokemuksiin", hän kertoo. Tehdesään televisiolle Pikku Veturia **Eppu Nuotion** kanssa, kaksikko sai ajatuksen ottaa yhteyttä Unicefiin. Siitä seurasi hyvätahdon lähettilyän rooli, jota Kaunisto hoitaa nyt seitsemättä vuotta. Vavahduttavia hetkiä hän koki käydessään Keniassa tutustumassa aidsia sairastavia äitejä ja heidän lapsiaan auttaviin kohteisiin.

Sen matkan kokemuksista on syntynyt Rafaelin tarina, joka kertoo 10-vuotiaasta aidsia sairastavasta orpopojasta.

"Tarina on osin fiktiivinen, mutta perustuu Kenian pohjoisosissa tapaamiini ihmisiin ja kuulemiini tarinoihin." Nuk-

keteatteriesitys on suunnattu aikuisille ja sitä voi tilata maksutta Unicefin kautta.

Esiintymishaluinen jo lapsena

Suurin osa Rainer Kauniston elämästä on siis vierähtänyt teatterilavoilla. Esiintymään hän mieli jo poikasena, ja otti ensi tuntumaa tulevalle uralleen mummon kahvikekkereillä.

"Lauloin virsiä, kun en muuta osannut ja säästin itseäni rummuttamalla kahvilusikalla tarjotinta", hän muistelee.

Kauniston alkutaivalta sävyttivät mutkikkaat perhesuhteet kuusilapsisessa katraassa. Hän syntyi vuonna 1950 Toholammilla äidin kahden avioliiton välissä, ja sai lapsena kantaa osansa sen tuomasta taakasta.

Taiteelliset taipumukset olivat kuitenkin apuna kasvuvuosina. Laulamisen lisäksi Kaunisto innostui lukemisesta heti taidon opittuaan.

"Lukuhinku alkoi heti ekalla luokalla. Sadut kantoivat minut läpi näkymättömäksi tekeytymisen vuosien."

Koulu ei jaksanut Raineria juurikaan kiinnostaa, mutta esiintymisvietti oli kova. Kolmannella luokalla hän alkoi lausua eläinrunoja, joita vieläkin kumpuaa esiin ulkomuistista. Myös piirtäminen oli poikasena mieluisaa, ja hän sanookin olleensa kymppin piirtäjä. Onnenpotku osui kohdalle melko pian sen jälkeen, kun hän 14-vuotiaana alkoi harrastaa lausuntaa ja näyttelystä Kokkolan työväenopistossa. Siellä opettajansa **Taina Kaila** esitti kauskantoisen kysymyksen: "Oletteko te Rainer koskaan ajatellut tästä ammattia itsellenne."

Koulun loputtua Kaunisto teki muutamien vuoden töitä ensin huonekaluliikkeenä ja sitten herrain pukimossa. Palava halu näytellä vei hänet näyttelijäharjoittelijaksi Savonlinnaan.

Patalappuja röyhöttelyn sijaan

Kaunisto osaa myös rentoutua, vaikka useimmiten hänellä pitääkin olla jotain tekemistä. Tupakatta olo jätti kuitenkin kädet tyhjilleen, ja siihen vaivaan oli pikaisesti kehitettävä lääke. Kaunisto mietti tovin, otti sitten esiin lankaa ja virkkuukoukun, ja pian alkoi koti täytyä patalappuista.

"Ensin ne olivat isoja ja ehkä hiukan arkisia lappusia, sitten syntyivät hiljalleen boutique-, haute couture ja de luxe-mallistot." Patalappuja on vuosien varrella pyöräytetty jo kolmisen sataa, ja lisää malleja syntyy kaiken aikaa.

Muita rentoutumiskeinoja ovat valikoidut teatteri, elokuva- ja oopperailat sekä kotona touhuaminen.

"Tykkään kotielämästä. Laitan mielelläni ruokaa ja leivon leipää. Parasta herkkua on pohjalainen piimärieka. Tämän rönnsyilevän persoonani kokoon näyttämöllä."

Leena Seitola

• www.hehku.net/rooma

Nukketeatteri Rooman Rainer Kaunistolla on seurassaan näytelmiensä nukkeväkeä. Sylissä istuu Rafael ja pöydällä odottavat vielä alkuvaiheessaan olevat Aladdinin taikalamppuun tulevat hahmot.